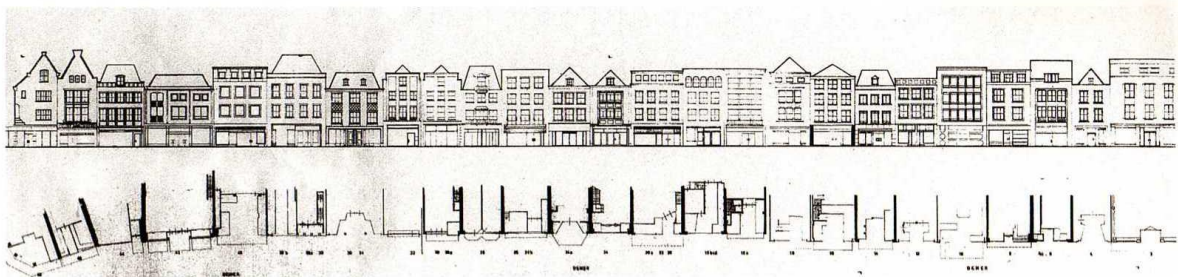

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Stichting Bescherming Wederopbouwerfgoed Eindhoven

Jaarverslag 2022

De Demer na de wederopbouw

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Inleiding

De Stichting Bescherming Wederopbouw Erfgoed Eindhoven is opgericht op 22 oktober 2002. Zij heeft haar zetel in Eindhoven. De Stichting bestaat uit vrijwilligers die geheel belangeloos het doel "bescherming van het wederopbouw erfgoed" nastreven. De Stichting ontvangt voor het uitvoeren van haar kerntaak geen subsidie.

De Stichting

Secretariaat: De Stoutheuvel 92a 5632 MS Eindhoven. hgfevanbuul@on.nl
Site: www.stichtingwederopbouweindhoven.nl
ING: NL85 INGB 0009 44 29 92
ANBI: 8111 78 298 / 75 868
KvK: 17 14 94 31

Samenstelling

In 2020 bestond het bestuur van de Stichting uit:

• Ir. H. van Helmond	architect	voorzitter
• Dr.ir. P. Beekman	stedenbouwkundige	ere-voorzitter
• Ing. H.G.F.E. van Buul	bouwkundige	secretaris
• J. Hüsken	cultuurhistoricus	penningmeester
• Ing. M. van Leen	architect	lid
• Ing. F. Adriaanse	architect BNA	lid
• Ir. B. Kamerling	architect	lid
• Ir. G. de Bie	architectuurhistoricus	lid
• W. Holdrinet	stedenbouwkundige	lid
• ir. J.de Blok	stedenbouwkundige	lid
• ir. J. van Erning	architect	lid
• ir. P.Deijkers	architect	lid

Personele mutaties

In het jaar 2022 is de Stichting uitgebreid met nieuwe leden. Zij zijn door hun werkgevers, in casu architectenbureaus, in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan de vergaderingen en projecten.

Het betreft:

- ir. J.de Blok van
- ir. J. van Erning, van FAAM architecten
- ir. P.Deijkers van Van de Pauwert architecten

gezocht naar uitbreiding van het aantal leden.
Een kandidaat was benaderd. Wellicht krijgt dit een vervolg.

Vergaderingen

In 2022 heeft de Stichting 10 reguliere vergaderingen gehad. Daarnaast zijn nog 3 extra plenaire vergaderingen geweest. Vanwege de COVID-periode zijn de vergaderingen vooral digitaal geweest.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Vanaf 1 januari 2018 worden de vergaderingen van de Stichting gehouden in het Erfgoedhuis van Eindhoven op het NRE- terrein.

Doel

De Stichting heeft, zoals omschreven in de statuten, ten doel *"het behoud en bescherming van het stedenbouwkundige en architectonische erfgoed van de wederopbouwperiode van Eindhoven uit de periode 1940-1965 en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords"*.

ANBI

De Stichting heeft een ANBI-status. De Belastingdienst heeft in november 2010 aan de Stichting de ANBI-status toegekend. Dit betekent dat de Stichting erkend is als een Algemeen Nut Beogende Instelling. De Stichting komt hiermee in aanmerking voor faciliteiten op het gebied van het schenkingsrecht.

Organisatie

Inzet

In grote lijnen is de organisatie gericht op het inventariseren van monumentwaardige gebouwen en ensembles, alsmede van waardevolle stedenbouwkundige structuren van de Eindhovense wederopbouwperiode (1945 – '65), met het doel om deze bij de overheid voor bescherming voor te dragen.

Daarnaast ziet de Stichting het als haar taak om actief bij te dragen aan de verbreding van de kennis en de waardering van het erfgoed uit de wederopbouwperiode, dit zowel bij vakmatig betrokkenen, als bij inwoners van de stad. Verbreding van het draagvlak is o.i. een voorwaarde voor bescherming. Zij organiseert daartoe lezingen, interviews en publiciteit over de Wederopbouw van Eindhoven. Ook is er een website: www.stichtingwederopbouwerfgoed eindhoven.nl.

Het Dagelijks Bestuur is hoofdzakelijk actief met het uitzetten van lijnen voor activiteiten en het onderhouden van contacten met overheden en organisaties. Het Dagelijks Bestuur geeft de inhoudelijke hoofdlijnen aan, de inhoudelijke uitwerking komt bij vergadering tot stand.

Een tweetal leden is actief met het doen van specialistisch onderzoek naar documentatie en archieven.

Een lid volgt de publiciteit m.b.t monumenten en wederopbouw in lokale - en landelijke media.

Een lid volgt het politieke beraad van de gemeente Eindhoven m.b.t. Wederopbouw gerelateerde zaken.

Alle leden zijn betrokken bij onderzoek en inventarisatie t.b.v. de waardering van potentiële monumenten, alsmede van woonwijken uit de Eindhovense wederopbouw periode. In 2016 is gestart met het inventariseren van de kunst uit de wederopbouw tijd, met name de pand-gebonden kunst.

Een lid houdt zich bezig met de bouwtechniek uit de wederopbouw tijd, voor zover die aangetroffen bij de panden die werden beschreven. De conclusie is dat er nog meer bouwtechnieken en systemen uit die tijd zijn. Dit zal nader worden onderzocht.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

In 2019 is ook ingezet om de wederopbouwpanen in een breder perspectief te zien. Daarbij is het gebruik en hergebruik van die wederopbouwpanen nader onderzocht zonder de bescherming van het erfgoed uit het oog te verliezen.

Een lid heeft zich ingezet bij de oprichting van de Stichting Schaaldaken. Het betreft onder andere Fusee-daken. Een systeem uit de wederopbouwtijd. Ook de TU-Delft participeert in die nieuwe Stichting. Fusee-daken zijn in Eindhoven toegepast op het Campinaterrein, een hal in de Baarsstraat en hallen op industriegebied De Hurk. Een lid is aanwezig geweest bij de bespreking over de energietransitie, georganiseerd door het ACE. Voor de Stichting is van belang te worden betrokken bij de verduurzaming van de wijken.

Een lid is gevraagd voor het fotograferen van de geselecteerde 50 wederopbouw kunstwerken. Dit verzoek is uitgevoerd.

Informatie

De Stichting heeft lezingen gegeven over het culturele erfgoed in Eindhoven aan groepen geïnteresseerden.

De aanwezig informatie wordt geplaatst op de site en is toegankelijk voor iedereen.

Positie

De Stichting heeft in het verleden in een brief aan de Raad haar onvrede uitgesproken over de wijze waarop de gemeente omgaat met het erfgoed van Eindhoven, in het bijzonder haar eigen erfgoed.

Het College heeft gemeld dat zij de goede contacten met de Stichting wil voortzetten.

De Stichting heeft de gelegenheid gekregen om op de punten van wederopbouw haar zienswijze te geven voordat tot definitieve besluiten wordt gekomen met betrekking tot ontwikkelingen, waarbij het wederopbouw erfgoed betrokken is..

Adviseur

Leden van de Stichting zijn soms beroepsmatig adviseur.

Het is mogelijk dat de zienswijze van de Stichting afwijkt van het advies van de adviseur. Het is vervelend.

In voorkomende gevallen zal het advies van die adviseur op eenzelfde worden bekeken als het adviseur van een niet-lid.

Promotie

In voorgaande jaren heeft de Stichting in overleg met de gemeente en ACE het belang van wederopbouwerfgoed gepromoot door de uitgave van handzame boekjes met wederopbouw zaken zoals "De Rondweg" "Nieuwe Monumenten " "Wijken".

In 2018 was de Stichting door een boekhandel uitgenodigd om in het kader van "150 jaar leven in Eindhoven" de uitgave over de wederopbouw te verzorgen, welke uitgave in 2019 werd gepresenteerd..

In 2020 heeft de Stichting Cultuur een project gestart met het doel de het Eindhovens Erfgoed te promoten en onder de aandacht te brengen van de burgers van Eindhoven en haar bezoekers.

De Stichting heeft aan dit project deel genomen, welk project in 2021 zal worden afgerond.

De Stichting heeft verder meegewerkt aan de uitgave "150 jaar Leven in Eindhoven" deel 14.

In overleg met de uitgever is toegestemd om de uitgave op onze site te plaatsen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Beleid en onderzoek

Erfgoedbeleid

Ten aanzien van het ontwikkelen van erfgoedbeleid heeft de Stichting deelgenomen aan een samenspraak daaromtrent.

Deze samenspraak had de intentie elkaar te informeren over de standpunten met betrekking tot het erfgoedbeleid en het eventueel verder ontwikkelen van het beleid. Deze gesprekken diende ook als voorbereiding op de gesprekken met de verantwoordelijke bestuurders.

Het betrof onder andere:

- + Cultuurhistorische waardenkaart
- + Hoogbouwvisie binnenstad
- + Omgevingsvisie
- + Plan van Aanpak Demer en Hermanus Boexstraat.

Studie/Besprekingen

De Stichting was bij onderstaande studiebijeenkomsten en besprekingen aanwezig.

Studiemiddag

Bouwhistorie als gemeentelijke taak. Historische gebouwen, of ze erkend monument zijn of niet, zijn erfgoed en hebben cultuurhistorische waarde. In de monumentenwet wordt het tot de taak van de overheid (lees: gemeenten) gerekend om op een verantwoorde manier om te gaan met erfgoed. Zo zijn er regels vastgelegd hoe verstoorders onderzoek moeten (laten) doen naar verwachte archeologische waarden in de ondergrond. Volgens de monumentenwet moeten er ook regels zijn bij het verstoren van bouwhistorische informatie, bijvoorbeeld in geval van verbouwing of sloop. Waarom is dat nodig en hoe zouden die regels er uit moeten zien? Dat was het onderwerp van een studiedag.

Atelier Maas

In 2022 hebben de gemeente en de erfgoedstichtingen, samen met de supervisor van de binnenstad Winnie Maas, een aantal malen over de verdichting van de binnenstad besproken en hoe men in dat verband wil omgaan met cultuurhistorische waardevolle objecten en gebouwen.

Het is een heel relevant thema. De Stichting is van mening dat de historie van Eindhoven onvoldoende is betrokken bij de ontwikkeling van de binnenstad.

Deze reactie verzonden, en zal in de overwegingen worden betrokken.

Erfgoedhuis

Evenals in 2021 heeft de Stichting deelgenomen aan de besprekingen over de samenwerking van alle culturele instellingen in Eindhoven en het Erfgoedhuis. De bedoeling was om het kennis en kunde aan elkaar uit te wisselen.

Het platform heeft tot doel:

- Kenniscentrum
- Stadsmuseum
- Leesbare stad.

Het platform was georganiseerd als een erfgoedcafé waarin alle erfgoedstichting hun kerntaken kunnen inbrengen.

Rondleiding

De Stichting was uitgenodigd door Inbo Eindhoven voor een rondleiding door de voormalige wederopbouw kerk van de gemeente Son, door hen verbouwd tot een

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

gemeenschapshuis. Tevens is het verzoek gedaan om mee te denken over wederopbouwzaken.

Informatie

Er komt regelmatig informatie door, zoals van De Caai, Boei, Stad en Co, en anderen. Dat wordt naar de leden doorgestuurd.

BNG Bank Erfgoedprijs 2022

Gemeente Eindhoven heeft de BNG Bank Erfgoedprijs 2022 gewonnen.

De Stichting heeft een felicitatie naar de Stichting Cultuur Eindhoven gezonden.

Het thema was Erfgoed & Kunst.

De BNG Bank Erfgoedprijs is de prijs ter waarde van 25.000 euro voor de gemeente die het best met zijn erfgoed omgaat en daar op inspirerende wijze zijn inwoners bij betreft. Het Erfgoedplatform van Kunsten '92 wil met deze prijs goede voorbeelden delen en andere gemeenten inspireren.

De inzending van Eindhoven gaat duidelijk over Erfgoed & Kunst, en hoe ze elkaar inspireren.

Tekst van Cultuur Eindhoven: "We maken erfgoed toegankelijk en zichtbaar in de openbare ruimte en via nieuwe media. Zeer recente en nog in ontwikkeling zijn de projecten zijn: Parels van Eindhoven (www.parels040.nl), nieuw design voor putdeksels in de binnenstad, 100 jaar Eindhoven (www.eindhoven1920-2020.nl), de Portal (een fysieke poort) in hartje binnenstad waarmee je een 3D blik krijgt in het verleden. Ook de digitale openstelling van gegevens en vondsten naast de fysieke beleving hiervan in het Erfgoedhuis en prehistorisch dorp (<https://prehistorischdorp.nl>) is belangrijk.

Aan de basis ligt de samenwerking tussen vele partners, waaronder Cultuur Eindhoven <https://www.cultuureindhoven.nl>, gemeente Eindhoven, Eindhovense Designers, Eindhoven in Beeld, Henri van Abbe Stichting, Stichting Wederopbouw en AVKP. Samen vertellen we het verhaal van de stad aan de huidige én toekomstige generaties".

Kunst

Een lid van de Stichting heeft foto's gemaakt van de kunstwerken uit de wederopbouwtijd. Heemkunde heeft daarbij de beschrijvingen gemaakt.

De foto's zijn op de site geplaatst

Ten aanzien van het kunstwerk in de school aan de Maria van Bourgondiëlaan, deze school wordt gesloopt, zal aan Heemkunde is gevraagd naar een mogelijke opslag. Voorlopig kan dit kunstwerk opgeslagen worden op het terrein De Caai.

Overleg

Overheid:

Landelijk

De Stichting krijgt uitnodigingen voor het landelijk overleg met betrekking tot de

wederopbouw. Aan het daarvoor ingestelde platform wordt door de Stichting zoveel mogelijk deelgenomen. Een lid van de Stichting houdt zich daarmee bezig.

De Stichting heeft contact met de RCE in het kader van ontwikkelingen met betrekking tot wederopbouw zaken in Eindhoven.

De RCE heeft de volgende periode inzake gebouwen aangegeven onder de naam Post65. Het betreft het inventariseren en waarderen van de gebouwen ed vanaf 1965 tot en emt 1990.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERGOED EINDHOVEN

Gemeente Eindhoven

De Raad

De Stichting was aanwezig bij het afscheid van wethouders naar aanleiding van de verkiezingen.

Ook in 2022 heeft de Stichting intensief deelgenomen aan de verdichtingsvisie voor de binnenstad. Daarover heeft zij gecorrespondeerd met de Raad van Eindhoven. Daarnaast heeft zij meermalen ingesproken tijdens de commissievergaderingen ten einde het standpunt van de Stichting kenbaar te maken.

Frakties

De Stichting heeft gepland om de frakties in de gemeente raad te benaderen om met name voor de nieuwe raadsleden een kennismaking ronde te doen. Dit voornemen is niet tot uitvoering gekomen.

Ten aanzien van het dossier "Erfgoeddoelen" heeft de Stichting een enkele maal contact gehad met een individueel raadslid.

De Stichting heeft intensief contact gehad de SP inzake de Rustenburgstraat.

Wethouders

Regulier overleg

De Erfgoedstichtingen hebben minstens 2 maal per jaar een periodiek overleg met de verantwoordelijke wethouders inzake Erfgoed.

De agendapunten waren:

- Afspraken inzake het stadhuisplein
- Uitvoering bruggen in Genderpark
 - o De Stichting heeft opmerkingen op de uitvoering.
- Paddenstoel Fellenoord
 - o Vraag om duidelijkheid inzake de toekomst van de Paddenstoel
- Ontwikkeling Strijp T;
 - o gemiste kans inzake bestemmingsplan om aldaar ook woningen te bouwen.
- Limbeek De Hapert
 - o Vraag om duidelijkheid inzake sloop en herontwikkeling van Limbeek.
 - o Kan de Hapert met voorrang als monument worden aangemerkt.
- Post65
 - o Informatie voortgang
- Grindgebouwen mbt sloop aan Fellenoord
 - o Standpunt gemeente inzake uitgewassen grindpanden.
- Maranatha kerk
 - o Standpunt inzake sloop kerktoren.
- Inzage bouwplannen
 - o Problemen met het inzien van bouwplannen en bouwaanvragen.
- Handhaven inzake Schuttersbosch en Doornakker (Oostenrijkse woningen)
 - o Kan nav het niet handhaven van afspraken bij de Oostenrijkse woningen en Schuttersbosch, een actievere rol ingenomen worden door de gemeente?
- Stationsplein
 - o Kan het standpunt van de gemeente mbt de nieuwe positie van het beeld van Anton Philips bij het station heroverwogen worden?
- Fellenoord

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Kan het wederopbouwerfgoed en het post 65 erfgoed aan de Fellenoord worden opgenomen in de nieuwbouwplannen van knooppunt XL
- Te verkopen erfgoed zoals de Brandweerkazerne en het Designhuis
 - Kan verzekerd worden dat bij verkoop van erfgoed , zoals bijvoorbeeld de Brandweerkazerne aan de Edenstraat en het Designhuis aan het Stadhuisplein, dit erfgoed gerespecteerd gaat worden?

Ambtenaren

- **Mutaties**

De Stichting heeft kennis genomen van het vertrek van Laura Bertels als erfgoedambtenaar.

Daarnaast is de Stichting verheugd dat snel een nieuwe erfgoedambtenaar is aangesteld.

- **Erfgoed-beleid**

De Stichting is door de gemeente geïnformeerd over het dossier "erfgoedbeleid".

Daarin zijn de delen Erfgoed-monumentale kunst en de Erfgoedverordening van belang. De Stichting heeft op beide delen haar zienswijze gegeven. Het dossier wordt voorbereid voor besluitvorming door de Raad. Besluit in 2023.

- **Erfgoedverordening**

De Stichting is betrokken geweest bij het opstellen van de Erfgoedverordening.

De verordening is voorbereid door de erfgoedambtenaren van de gemeente. Het dossier " raadsbesluit wijziging erfgoedverordening " is eind 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan resp. college en raad.

- **Erfgoeddoelen**

In het kader van het project "Erfgoeddoelen 2021-2022" is de gemeente in gesprek met de erfgoedstichtingen.

Er zijn enkele items besproken waarvan dossiers in voorbereiding zijn. Besluiten daarover zijn nog niet genomen.

Besproken zijn:

- Gebouwen uit de wederopbouw, geen complexen,
- Monumentale Wederopbouwkunst
- Scholen uit de wederopbouw
- Actualisatie cultuurhistorische waardenkaart.
- Onderzoek bescherming 19 gebouwen per motie ingediend.

Verder actiepunten zijn:

- Erfgoedverordening
- Aanwijzing waardevolle woningbouwcomplexen/gebieden uit de wederopbouw
- Religieus erfgoed uit de wederopbouw

De verdere uitwerking zal in 2022 plaats vinden waarvoor de Stichtingen zijn uitgenodigd voor nader overleg.

De dossiers zijn vervolgens besproken in de raadscommissie. De Stichting heeft ingesproken bij de behandeling van dit onderwerp in de raad.

De Erfgoeddoelen 2021-2022 lopen in 2022 af. De actualisatie volgt in 2023.

- **Erfgoed**

De Stichting is in het verleden niet tevreden geweest over de informatie van de gemeente over panden uit de wederopbouwtijd.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De plotselinge sloop van de RABO-bank aan de Fellenoord, en de wijze waarop met de Zustersflat aan de Vestdijk is omgegaan is daarvoor typerend.

De gemeente heeft daarna een overleg opgestart over de wellicht nog aan te wijzen monumenten uit de wederopbouwperiode.

De ingediende motie van het CDA (maart 2021) en de reactie van het college daarop (december 2021) hebben aangetoond dat nog diverse waardevolle gebouwen en objecten uit de wederopbouwperiode niet beschermd zijn of voor een zwaardere bescherming in aanmerking komen.

Vele inventarisaties, o.a. van de Stichting Wederopbouw, maar ook op basis van diverse wijkonderzoeken, zijn inmiddels voorhanden.

De nadere selectie heeft maar voor een deel van de gebouwen plaatsgevonden, het zogeheten 'top-24' dossier.

De gemeente heeft in de Erfgoeddoelen een nadere selectie van gebouwen uit de wederopbouwperiode in het vooruitzicht gesteld.

Daarom zijn alle inventarisaties nog eens onder de loep genomen en een lijst van ongeveer 65 gebouwen, objecten en complexen geselecteerd die voor onderzoek naar een monumentenstatus in aanmerking komen.

De Stichting was uitgenodigd om deze lijst nader te bekijken met de vraag welke waardevolle gebouwen nog ontbreken. De reacties zijn medegedeeld.

Vervolgens zijn alle geselecteerde gebouwen aan een extern onderzoeksbureau voorgelegd met als vraag de gebouwen te beoordelen en deze daarvoor langs gangbare criteria te waarderen.

In 2023 zal de lijst worden vastgesteld.

- **Erfgoed-Monumentale kunst**

De inventarisatie met waardering van alle kunstwerken uit deze categorie is opgesteld

De doorvertaling daarvan in gemeentelijk beleid, in de vorm van een op te stellen collegebesluit, is in 2022 in uitvoering genomen.

Eerder zijn samspraakbijeenkomsten georganiseerd waarin de Stichting haar inhoudelijke opmerkingen heeft kunnen geven.

Vervolgens is er een samspraak geweest ter voorbereiding op het opstellen van een collegebesluit over monumentale kunst.

De Stichting heeft haar opmerkingen gemaakt, welke zijn verwerkt in een samspraaknota. In deze nota is ook de ambtelijke reactie op de opmerkingen opgenomen. De nota zal door het college bij de besluitvorming worden betrokken en kan na besluit door de gemeenteraad worden ingezien.

De Stichting heeft gewezen op het Kunstwerk Philips Bedrijfschool

In het kader van het laten vaststellen van de inventarisatielijst wederopbouwkunst zijn actuele gegevens van alle kunstwerken van belang.

In die zin leek het waardevolle sgrafitto van Wijnberg uit de Philips Bedrijfschool verdwenen. Echter is dit kunstwerk nog aanwezig maar niet als zodanig zichtbaar.

- **Cultuurhistorische Waardenkaart**

In vervolg op de werkzaamheden van 2021 heeft de Stichting in 2022 verder

meegewerkt aan de actualisering van de Cultuurhistorische Waarden kaart.

Zij heeft haar zienswijze ingebracht. De Stichting heeft voorgesteld om 2 gebieden in wederopbouw wijken toe te voegen aan de cultuurhistorisch waardenkaart.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Binnenstad**

De Stichting heeft overleg gehad met de betrokken ambtenaren van de gemeente inzake de binnenstad.

Het betreft:

- Herinrichting Stadhuisplein. Deze activiteit zal verder in 2023 plaatsvinden.
- Groenplekken in de binnenstad. Ook deze activiteit zal in 2023 verder plaatsvinden.
- Herinrichting binnenstad:

De Stichting is betrokken geweest bij de herinrichting van de binnenstad, met name waar het gaat om de bestrating en de kunst in de openbare ruimte.

De Stichting heeft gewezen op de toe te passen putdeksels, een cultuurproject met de Stichting Cultuur.

De putdeksels zullen een uitbeelding vormen van enkele ideeën uit de wederopbouwtijd.

Gestart is met de inrichting van het Stratumseind.

- **Klankbordgroep Stadhuisplein**

De Stichting is vertegenwoordigd geweest in de klankbordgroep Stadhuisplein.

Besproken werd de nieuwe ontwikkeling van de percelen aan het stadhuisplein en de herontwikkeling van de bestaande gebouwen.

De klankbordgroep is in eerste instantie geïnformeerd door van Meijel, adviseurs in cultuurhistorie.

Uitvoerig is toen ingegaan op de kwaliteiten van het stadhuis. Een van de aanbevelingen of conclusies is dat het stadhuis, gezien haar kwaliteiten, haar centrale en prominente plaats aan het Stadhuisplein dient te behouden.

De Stichting heeft in samenwerking met de Henri van Abbestichting haar zienswijze ingebracht.

De visie van de gemeente op het Stadhuisplein week af van de zienswijze van de Stichting. Daarover is nogal gecorrespondeerd. De visie van de gemeente is niet geheel aangepast.

- **Scholen**

Voor het onderzoek naar scholen uit de wederopbouw, in aanvulling op het scholenonderzoek door de Stichting, werd per school een rapport met de cultuurhistorische/monumentale waarden opgesteld.

De Stichting heeft daartoe enige documentatie van de (voornamelijk) Eindhovense architecten geleverd.

De lijst van de belangrijke scholen is in 2022 vastgesteld.

- **Plannen**

De Stichting heeft goed overleg gehad met ambtenaren van de gemeente met betrekking tot:

- **Inzage bouwplannen**

De Stichting heeft de gemeente medegedeeld dat inzage van bouwplannen niet meer mogelijk is door de wijze waarop de site van de gemeente is ingedeeld.

Dat betekent dat de Stichting geen zienswijze kan uitbrengen inzake vergunningen en aanvragen.

In overleg met de gemeente is een oplossing gevonden. Via Overheid.nl krijgt de Stichting de overzichten toegestuurd.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

○ **Beoordelingscriteria Demer en Hermanus Boexstraat.**

De Stichting heeft afspraken gemaakt met de gemeente inzake bescherming, beheer en onderhoud van de panden aan de Demer en de Hermanus Boexstraat. Daarnaast is meermalen gesproken over het voornemen van de Stichting om de herinrichting van het Volderhof te initiëren.

○ **Project Cultuur Eindhoven**

Het plaatsen van putdeksels met afbeeldingen van de wederopbouw in de bestrating van de Demer.

○ **De ontwikkelingsvisie Fellenoord.**

De Stichting is een vroegtijdig stadium geïnformeerd over de ontwikkelingsvisie Fellenoord.

De Stichting heeft daarbij aangegeven dat in die visie de Paddenstoel, het "Stroomhuisje" en het WTC van belang zijn en een prominente plaats moeten krijgen.

▪ **Paddenstoel**

De gemeente heeft een cultuurhistorisch onderzoek laten doen naar de Paddenstoel op Fellenoord, één van de panden die de raad heeft aangeboden aan het college in de motie van februari 2021.

De Stichting heeft daarvoor zoveel mogelijke informatie verstrekt.

○ **Plannen: stand van zaken.**

Onderstaande plannen zijn in het verleden al eens besproken. In 2022 zijn zij aan de orde gekomen voor nadere informatie inzake de stand van zaken.

- Zienswijze van verschillende bestemmingsplannen,
- Verdichten van Woensel
- Airey woningen Lievendaal
- Dubbelbestemming
- Mogelijke plaats polynormwoning
- Eindhovense architecten uit de wederopbouwtijd
- Lijst nog niet beschermd panden uit de wederopbouw
- Panden met uitgewassen grind elementen
- Aandacht van de corporaties voor het erfgoed.
- Verduurzamen van woningen en hoe te communiceren met de CRK.

Commissie RK

De Stichting heeft kennis gemaakt met de nieuwe secretaris van de commissie RK-erfgoed en is op de hoogte gebracht inzake de mutaties en de aanstellingen binnen de CRK.

De Stichting heeft gesproken over de mogelijkheid om intensiever te worden betrokken bij de beoordeling van plannen om zodoende de expertise van Stichting in de besluitvorming van de Commissie mee te nemen.

Corporaties

• **Woonbedrijf**

De Stichting heeft overleg gehad met Woonbedrijf inzake woningbouw ontwikkelingen zoals:

- Generaal van Nijnattenstraat.
- Airey-woningen in Lievendaal
- Mascagnistraat

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Schuttersbosch
- Willem van Kesselstraat
- Verdichting Woensel

Verder heeft de Stichting met Woonbedrijf overleg gehad inzake projecten waarin de wederopbouw ter discussie staat.

- **'tHuis**

De Stichting heeft met 'tHuis overleg gehad inzake hun projecten waarin de wederopbouw ter discussie staat, zoals bijvoorbeeld:

- Bloemenbuurt binnen de Rondweg waarbij het vooral ging over de positie van de Rondweg als wederopbouwelement.
- Woningbouw 't Ven (Hugo de Grootplein en omgeving)

- **Wooninc**

De Stichting heeft met Wooninc overleg gehad inzake het project Floraplein.

De bebouwing aan de westzijde van het plein is uit de wederopbouwtijd.

De Stichting heeft de renovatie van de plannen beoordeeld.

- **Trudo**

De Stichting heeft met Trudo overleg gehad inzake het project Gebouw VB aan de Boschdijk 525, en het voorstel voor het bouwen van project Sier aan de Anthony van Leeuwenhoekstraat.

Particulieren

- **BIZ**

Ook in 2022 is opnieuw met BIZ contact gezocht in het kader van de ontwikkelingen op de Demer en de Hermanus Boexstraat.

In 2022 is wederom nadrukkelijk met hen gesproken over het plan om het Volderhof te ontwikkelen.

De ontwikkelingen verlopen moeizaam.

Hopelijk zal in 2023 meer duidelijkheid komen.

- **Erfgoedhuis**

De Stichting had in 2022 regelmatig contact met het Erfgoedhuis inzake het vastleggen van vergaderruimten.

Verder zijn er in 2022 bijeenkomsten georganiseerd om beter met elkaar en elkaars kennis om te gaan.

De Stichting is in de gelegenheid gesteld om aan te geven wat haar kerntaak is.

- **TUe**

De uitvoering van het door de TUe opgesteld masterplan voor het TUe-terrein is aanleiding geweest voor de Stichting om weer overleg te plegen met de dienst Huisvesting en de faculteit Bouwkunde inzake:

- Het Paviljoen
- De Polynorm-woning

De Stichting heeft in voorgaande jaren de dienst Huisvesting van de TUe gewezen op de waarde van het paviljoen. De Stichting heeft een voorstel aangeleverd hoe om te gaan met de toekomst van een gedeelte van het paviljoen. De dienst Huisvesting van de TUe had de zorg van de Stichting in overweging genomen, echter de nieuwe plannen waren niet in het voordeel van het paviljoen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Ontwikkelaars

Overleg in 2022

- **SDK**

Met SDK is overleg gepleegd over het gebied Deken van Somererenstraat en Tivoli.

- **BPD**

Met BPD is overleg gepleegd onder andere over de ontwikkelingen op het terrein van de voormalige Campina en het terrein van het Diagnostisch Centrum.

- **GEVA vastgoed**

Met GEVA is overleg gepleegd over het gebied hoek Wal- Stadhuisplein en het gebied Strijp T, met name gebouw TQ en TY, het glaslaboratorium.

- **Foolen & Reijs**

Foolen & Reijs zijn actief op de ontwikkelingsmarkt van Eindhoven.

De Stichting is door Foolen en Reijs in 2022 verder geïnformeerd over onder andere het terrein Victoriacomplex en het Evoluon.

- **Laride**

Laride ontwikkelt het gebied aan de Montgomerylaan nabij de Grijze Generaal.

De Stichting is door hen geïnformeerd. De zienswijze is gegeven.

Ook is de Stichting in eerste aanleg door Laride geïnformeerd over de herontwikkeling van Woensel XXL

Stichtingen

- **Henri van Abbestichting**

De Stichting heeft de volgende afspraken met de Henri van Abbestichting:

- Periodiek overleg houden.
- Elkaar zo veel mogelijk informeren.
- Afspraken maken waar we gezamenlijk opereren met name extern, waar we elkaar kunnen versterken, waar ieders kracht ligt.
- Voorbereiden zoals bij de Binnenstadsnota.
- Positie ten aanzien van tot een project 'oude Stadhuis' op de Rechtestraat. Henri van Abbestichting heeft al een aantal liefhebbers.
- Aandachtspunten:
 - o Hoogbouwvisie Binnenstad
 - o Ontwikkeling VDMA-terrein
 - o Ontwikkeling Evoluon
 - o Knooppunt EIXXL

Ook in 2022 zijn tijdens het periodiek overleg met de Henri van Abbestichting de volgende punten besproken

- Stadhuisplein
- ABN Wal
- Monumenten
- Werkomvang
- Winkelcentrum Woensel
- Verdichten
- Evoluon
- Wal 15 Bank van Mierlo
- Agendapunten periodiek overleg wethouders

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Trefpunt Groen**

Met Trefpunt Groen heeft de Stichting in 2022 weinig contact gehad.

- **ACE**

Met Het ACE is gesproken over erfgoed uit de wederopbouwtijd.

Daarnaast is gesproken over onderwerpen welke als thema kunnen worden besproken in de "stadsgesprekken" georganiseerd door het ACE.

Het ACE verzorgt maandelijkse lezingen bijgewoond door de Stichtingen.

- **RHC**

De Stichting was aanwezig bij de voordracht bij het Regionaal Historisch Centrum

Eindhoven over de ontwikkelde methode voor historisch-demografisch onderzoek: 'verbonden levenslopen'. Vervolgens gaan Loes Heuvelmans, coördinator informatiebeheer, en Tom van Slooten, teamcoördinator Digitale en Analoge Informatie bij het RHC in op het belang van erfgoed en wat het RHC hierin kan betekenen.

- **RCE**

Het voormalig Philipsgebouw aan de Boschdijk 525 is een Rijksmonument geworden.

De Stichting was aanwezig.

Individuele Burgers

- **Contactformulier**

Enkele bewoners van Eindhoven en omstreken hebben middels het contactformulier op de site vragen gesteld inzake de wederopbouw.

- **Telefonisch**

Enkele bewoners van Eindhoven en omstreken hebben telefonisch contact gezocht met de Stichting.

Ontwikkelingen:

- **Algemeen**

De Stichting heeft samen met de gemeente enkele wijken bekeken en beschreven.

Het bleek dat detail ingrepen in die wederopbouw wijken de stedenbouwkundige wederopbouwfilosofie geweld konden aandoen.

Een architectuurhistorisch bureau en een stedenbouwkundig bureau hebben in opdracht van de gemeente cultuurhistorische QuickScans naar 9 wederopbouw wijken in Eindhoven uitgevoerd. Dit in verband met de actualisaties van de bestemmingsplannen en de cultuurhistorische waardenkaart.

In het overleg met de gemeente inzake verdichting en dergelijke zijn deze rapporten gebruikt als leidraad hoe om te gaan met het cultureel erfgoed.

- **Omgevingsvisie 2.0 Eindhoven**

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau omgevingsvisie 2.0 Eindhoven

Burgemeester en wethouders van Eindhoven maken op grond van artikel 7.9 en 7.27 van de Wet milieubeheer bekend dat het concept van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de omgevingsvisie 2.0 Eindhoven, ter inzage wordt gelegd. Dit ter voorbereiding van het opstellen van een omgevingseffectrapport (milieueffectrapport) ten behoeve van de omgevingsvisie 2.0 Eindhoven

Eindhoven heeft veel ambities en staat voor grote opgaven. Tot 2040 groeien we naar 300.000 inwoners, bouwen we 40.000 woningen en komen er 36.000 nieuwe

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

arbeidsplaatsen bij in de stad. Dat leidt tot een grote vraag naar ruimte voor wonen, werken en voorzieningen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met uitdagingen zoals de energietransitie en het veranderende klimaat.

De Stichting heeft op deze visie gereageerd.

De gemeente deelde mede dat in de tweede helft van 2023 de Stichting zal worden uitgenodigd voor de verdere ontwikkeling.

Wijken

Centrum

- Stadhuisplein

Het project Stadhuisplein is een langdurige.

In 2020 nam de Stichting reeds deel aan discussieavonden inzake de verdichting van de binnenstad.

In haar voorbereiding daarop had zij een aantal stellingen geformuleerd die op die avonden ter sprake dienden te komen.

Deze stellingen zijn later aangeboden aan de Raad en het College.

In zijn algemeenheid zijn de reacties van de Stichting gericht op het met respect omgaan met het erfgoed, vanaf de kaart van Van Deventer tot en met de panden met uitgewassen grindelementen.

De nieuwe verdichtingsvisie, waaronder hoogbouw, staat binnen de erfgoedstichtingen ernstig ter discussie.

Onderdeel van die discussie is de "Citywall", de noordzijde van het plein. De Discussie over de oostzijde van het plein is eveneens aan orde geweest.

Er moet een duidelijk verschil worden gemaakt tussen het bepalen van de ruimtelijke kwaliteit van het stadhuisplein en het zoeken van argumenten om hoogbouw aan het plein tegen

te gaan. Met andere woorden Waardenstelling versus Hoogbouwvisie. In 2021 is daarover in de klankbordgroep indringend gesproken.

De plannen voor de noordwand van het stadhuisplein zijn nog niet gepresenteerd. Desondanks is de ontwikkelaar overgegaan tot sloop van een aantal panden aan het plein.

Zeer tot ongenoegen van de erfgoedstichtingen.

De Stichting heeft in 2022 de volgende opmerkingen geformuleerd:

- * het als een geheel/ensemble aanvielen, en niet alle bouwplannen afzonderlijk
- * te hoge bebouwing aan de zijde van het Stratumseind, met name het plan boven het Gerechtsgebouw
- * valt het Stadhuis straks in het niet, als het moet concurreren met deze iconen? In het algemeen: wordt de Eindhovense laag straks weggedrukt, qua beeld?

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

* zijn iconen überhaupt nog iconen, als er straks zoveel staan dat ze concurreren met elkaar? Een hoge TDK toren is niet meer 'uitzonderlijk' als het er vol mee staat

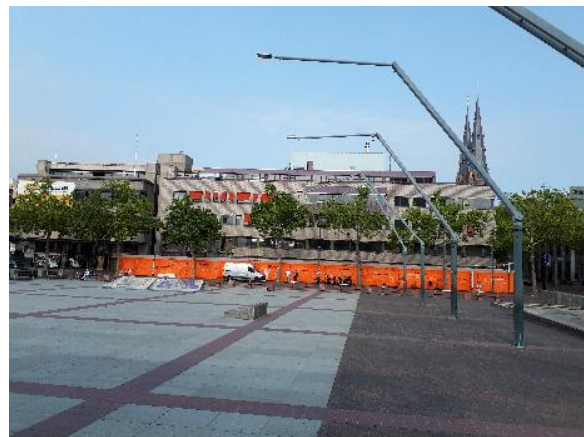

* De doorwaadbaarheid van het gebied (openbare toegankelijkheid, fijnmazig van aard, menselijke maat). Alleen het plan van Geva geeft hier voldoende aandacht aan.

* bezonning van het plein en het effect hierop van de nieuwe volumes

* hoe wordt er nu bepaald of een monument opgetopt wordt of niet? (Zie Designhuis)

* Zie ook de presentatie van Marcel Smets voor het Architectuurcentrum over

gezonde verdichting: iconische woontorens worden vooral ingezet als marktstrategie met attractieve campagnes. De vorm zet zich af tegen de stedelijke omgeving, het ontkent de specificiteit van de stad. De torens zeggen niets over de plek waar ze staan. Ze zouden overal (in elke grote stad) gestaan kunnen hebben.

* Voor wie wordt er gebouwd? Het stadhuisplein is voor alle Eindhovenaren.

Zorgen de nieuwe woontorens voor voldoende sociale menging? Of worden het gebouwen voor demografisch en economisch gelijkgestemden?

* In het gebiedskader en diens uitgangspunten staat beschreven '*Een goede studie naar de impact van mogelijk hoge volumes op bestaande historische structuren, zichtlijnen en nabijgelegen historische bebouwing is van belang om tot goede keuzes/afwegingen te komen. Er moet aandacht zijn voor Post 65 erfgoed.*

Cultuurhistorisch waardevolle patronen, richtlijnen en bebouwingsbeeld moet worden gerespecteerd en versterkt.' Goed dat het opgeschreven staat, maar wordt het ook gedaan?

Conclusie

In een sterk verbonden en snel veranderende globaliserende wereld is context, erfgoed en 'eigenheid' belangrijk voor de leefbaarheid van steden. Steden zijn meer en meer met elkaar aan het concurreren, zowel nationaal als internationaal. Door globalisatie worden steden steeds meer op elkaar gelijkend, terwijl cultuur, erfgoed en lokale context hetgeen is wat steden onderscheidend maakt ten opzichte van elkaar. Het laat het unieke karakter van de stad zien (wat overigens niet ten koste hoeft te gaan van nationale of internationale zichtbaarheid, maar er juist aan kan bijdragen). Projecten die deze ontwikkelingslaag op een respectvolle manier (her)gebruiken en inzetten zorgen juist voor een versterking van de lokale cultuur en het gevoel van trots en identiteit van de bewoners. Het versterkt de 'sense of place' van een stad. Erfgoedwaarden zouden als kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen gezien moeten worden, niet als belemmeringen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Stadhuis**

De Stichting is de architect uitgenodigd inzake de toegang van het stadhuis voor burgers.

De Stichting heeft de architect gemaild dat ons standpunt bij hen bekend is, middels het bezwaarschrift dat de Stichting eerder heeft ingediend en aan hen is toegezonden. Het blijkt dat de toegang voor gehandicapten zeer te wensen overlaat. De Stichting is van mening dat de enige goede oplossing de originele toegang is. In die zin is naar de architect gereageerd en medegedeeld dat we niet ingaan op de uitnodiging. Daarnaast is het bezwaarschrift uit 2018 met de uitleg toegestuurd.

- **Ontwikkeling omgeving Station.**

- **Stationsplein**

Presentatie voorlopig ontwerp herinrichting Stationsplein

Het betreft de inrichting van het stationsplein. De

Stichting heeft haar zienswijze destijds gegeven. De presentatie zoals is toegestuurd wordt een en ander duidelijk. Is er rekening gehouden met de opmerkingen van de Stichting.

De Stichting heeft in haar zienswijze gewezen op het feit dat helaas door de nieuwe bebouwing het plein geen wanden meer heeft die het plein moeten vormen. Het plein is de entree van Brainport. Het voorstel voor de inrichting van het plein geeft geen internationale, maar een dorps uitstraling. Die indruk is het resultaat van een meningsvorming over het plein op basis van te summiere gegevens. De "Limbo"-achtige route naar de Bijenkorf en de huidige kijkrichting van het Anton Philips standbeeld conflicteren met elkaar. Hoewel een detail, is de Stichting van mening dat het standbeeld van Anton Philips centraal op het stationsplein dien te staan. De inrichting van het plein moet naar de mening van de Stichting een andere uitstraling krijgen. De gemeente heeft gereageerd op de zienswijze van de Stichting en een toelichting gegeven. Helaas is de zienswijze van de Stichting niet gevolgd.

- **Lichthoven,**

Er is een verzoek van de gemeente om een vervolg gesprek over Lichthoven ed.

Het is een vervolg gesprek naar aanleiding van het feit dat de Stichting commentaar hadden geleverd op de ontwikkeling Lichthoven. De gemeente heeft op het totale plan Lichthoven toegelicht op de ontwikkelingen ten aanzien van:

- Verkeer en snelheid in casu de Rondweg, Fellenoord, Fuutlaan.
- Bestemmingsplannen:
 - A Lichthoven fase 1
 - B E-district
 - C The Edge.

Ad.A; De Stichting heeft zich in het gesprek beperkt tot het Stationsplein.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Het Stationsplein moet worden gezien als een voorplein van het station, een wederopbouw gebouw.

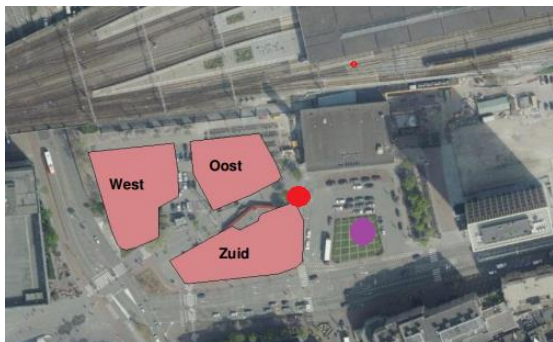
Zij heeft de gemeente mee gegeven om middels een carré van bomen het plein wanden kan geven. In het kader van de ontwikkeling van Lichthoven heeft de Stichting aangegeven dat een relatie moet worden gelegd met de bebouwing van Lichthoven met het plein. De karakteristiek van het plein moet worden teruggebracht.

Ad.B. Het gaat de Stichting vooral om het feit hoe met de colonnade van het station en de spoordijk wordt omgegaan.

Ad.C; The Edge is een ontwikkeling waarbij geen sprak is van wederopbouw.

o District E

De erfgoedstichtingen zijn in 2019 op de hoogte gebracht van de ontwikkeling van

District E, het gebied tussen het Station en De Bijenkorf.

De Stichting heeft in 2022 nogmaals haar zienswijze onder de aandacht gebracht waarbij met name gevraagd werd respect te tonen voor het wederopbouwerfgoed zoals het station, de colonnade en het "hoogspoor", in casu de Vestdijktunnel.

o Fietsenstalling

Bij de herinrichting van het stationsplein hoort ook de bouw van een fietsenstalling onder het plein. De Stichting is daarover geïnformeerd.

Zij heeft gewezen op de ingang van de fietsenstalling. Wellicht een probleem voor de aangrenzende horecapanden

De Stichting wacht verdere ontwikkeling af zeker voor wat betreft de herinrichting van het plein.

• Bestrating Binnenstad

De Stichting heeft deelgenomen aan de klankbordgroep inzake de herinrichting van de binnenstad. Met name de

bestrating van de binnenstad is besproken en is ook onderwerp geweest in de voordracht van de supervisor.

De gemeente heeft proefvakken gemaakt.

Deze zijn door de Stichting beoordeeld. De opmerkingen zijn f aan het College kenbaar gemaakt.

De Stichting heeft in 2022 geïnformeerd naar de stand van zaken.

Er wordt rekening gehouden met het project van Cultuur Eindhoven in samenwerking met de Stichting Wederopbouw.

Dit project zal slechts worden uitgevoerd op de Demer. In het overige deel van de bestating van de binnenstad zal een "Eindhovense putdeksel" worden aangebracht, geïnspireerd op het ontwerp van het project.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **VDMA**

In 2022 was er bijeenkomst inzake de ontwikkelingen op het VDMA-terrein.

Specifiek ging het over de Zustersflat.

De informatie van Bureau het Cultuurhistorisch Bureau was:

De Zustersflat bestaat uit de volgende delen:

- 1 Op de hoeken een trappenhuis
- 2 Daarnaast 2 "overgangsdelen" naar
- 3 Het grote middendeel.

De bestaande trappenhuisen (1) blijven gehandhaafd.

De overgangsdelen (2) blijven bestaan. De beplating wordt verwijderd en zo mogelijk herplaatst.

Het middendeel wordt in zijn geheel gesloopt en in de originele vorm en materialen terug gebracht.

De constructie van het middendeel zou zo slecht zijn dat op korte termijn belangrijke ingrepen zou moeten worden gedaan.

De sloopreden was op de eerste plaats dat de Zustersflat een obstakel was bij de uitvoering van de nieuwbouw op het VDMA-terrein.

Daarnaast werd gemeld dat de bouwkundige en esthetische kwaliteit van reconstructie hoger is dan bij behoud. Dat gaat ten koste van het originele materiaal. Dat offer moest gebracht worden is de stelling.

Eerste reactie van de Stichting daarop, was boosheid, met de volgende toevoegingen:

- Het college heeft besloten dat de gehele Zustersflat behouden blijft
- De Stichting is al 20 jaar bezig om de flat te behouden

- Er is nooit gebleken of beschreven dat het middendeel zo slecht was.

In die aanpak van de nieuwbouw op het VDMA terrein bleek sloop en reconstructie onomkeerbaar.

De Stichting heeft het College gemeld dat pas met de sloop mag worden begonnen met de reconstructie als daarvoor een vergunning is verleend en onherroepelijk is.

Daarnaast heeft de Stichting aangegeven dat de Zusterflat herbouwd moet worden conform de oorspronkelijke tekeningen.

Verder is de Stichting over de herontwikkeling van het VDMA terrein nog het volgende opgemerkt:.

- De chauffeurswoning aan de Raiffeisenstraat.

De Stichting kan instemmen met het inpassen van de chauffeurswoning in het totale plan.

Van de zijde van de Stichting is aangegeven dat omdat het bankgebouw, de directeurswoning en de chauffeurswoning een ensemble zijn het schilderwerk voor nu en in de toekomst op elkaar af te stemmen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Daarnaast ondersteunt de Stichting de opmerking om de relatie bankgebouw met de chauffeurswoning te benadrukken met groen, als herinnering aan de tuin van de directeurswoning.

- De luciferfabriek

De Stichting heeft geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt.

- De garage

De Stichting heeft geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt.

- De Zustersflat.

De Stichting is ingegaan op de uitvoering van de reconstructie van het middendeel van de Zustersflat. Zij wacht de voorstellen af.

- **Deken van Somerenstraat en omgeving**

De Stichting heeft een concept opzet voor de ontwikkeling van dit gebied bekeken.

In het te ontwikkelen gebied is het voormalige politiebureau aanwezig. Het gebouw aan de Grote Berg is vooroorlogs, maar geheel verbouwd in de wederopbouwtijd, met alle betreffende kenmerken. De uitbreiding aan de Deken van Somerenstraat is gebouwd in de wederopbouwtijd. De Stichting heeft meermalen met de ontwikkelaar gesproken over de verbouwing van het voormalige politiebureau. De plannen zijn akkoord. Plan komt in 2023 in uitvoering

- **Jacob van Maerlantlyceum**

Het Jacob van Maerlantlyceum is in 2022 gerenoveerd.

Ook is een deel nieuwbouw gepleegd. De Stichting is daarover gehoord. De Stichting is van mening dat de uitbreiding rekening dient te houden met het bestaande rijksmonument.

Verder moet het gehele plan een goede relatie krijgen met het groengebied waarin het lyceum is geplaatst.

Aan die opmerkingen is nagenoeg voldaan.

Plan komt in 2023 in uitvoering

- **Wal 15: Bank Van Mierlo**

Wal 15 is gelegen in het gebied dat in ontwikkeling komt. Het plan CityWall.

De Stichting pleit al jaren voor behoud van dit pand.

De ontwikkelaar houdt rekening met het standpunt van de Stichting, zo is beloofd.

Dit pand blijft een onderdeel van de ontwikkelingen op het Stadhuisplein.

De Stichting is verontwaardigd over de wijze van ontmanteling van de voormalige Bank van Mierlo aan de Wal 15.

De wijze waarop dit is gebeurd is beneden alle niveau. Een gemeentelijk monument is vernield.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De plannen voor de reconstructie zijn niet bekend. Hoewel het overgebleven deel is gestut, kan de Stichting zich niet voorstellen dat de Wal op deze wijze overeen lange

termijn wordt afgesloten.

De Stichting heeft de gemeente om opheldering gevraagd.

De Stichting heeft aan het College een handhavingsverzoek gericht.

Van de zijde van de gemeente is nog niets

vernomen.

Het gevel van het pand Wal 15 moet volgens de oorspronkelijke tekeningen worden hersteld.

De Stichting zal:

- Concrete raadvragen opstellen en via het CDA inbrengen
- Agenderen voor het overleg met de wethouders, voor te bereiden met Remon De ontwikkelaar heeft naar aanleiding van de brief van de Stichting aan het College naar de Stichting gereageerd en wil samen

met de gemeente en de Stichting tot een overleg komen.

De Stichting heeft verder de ontwikkelaar gewezen op het kunstwerk "Glas in Beton" en voorgesteld deze te herplaatsen in een buitengevel. Ook de andere kunstwerken eveneens herplaatsen.

- **Begijnenhof**

Het betreft het voormalige gebouw van de Nederlandsche Bank.

De ontwikkelaar wil met dit plan onderdeel zijn van de herontwikkeling omgeving Stadhuisplein.

- **Vestdijktunnel**

De wanden in de Vestdijktunnel zijn geschilderd. De gemeente heeft het plan toegelicht.

De Stichting heeft haar zienswijze uitgebracht.

De Stichting heeft er op gewezen dat de Vestdijktunnel een wederopbouwgebouw is. De vraag van de Stichting was of het wederopbouw-erfgoed voldoende wordt gerespecteerd als de wanden voorzien worden van een graffiti- ontwerp. De Stichting is niet enthousiast maar accepteert de uitgangspunten van de gemeente.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Het graffiti-ontwerp wordt als zodanig niet beoordeeld.
Het ontwerp verwijst middels handschoenen naar de oude industrieën in Eindhoven.
Zij proberen met dit beeld het verhaal van Eindhoven te vertellen
In 2022 zijn de werkzaamheden uitgevoerd.

- **Boschdijktunnel**

De gemeente deelt mede dat voor 2022 weer een aantal schilderprojecten op de planning

staan, waarvoor de Stichting al advies heeft gegeven.

Eerste project is de Boschdijktunnel (bouwjaar 1950), gelegen onder het spoor tussen de Piazza en de Mediamarkt.

De gemeente wil de beide fietsdoorgangen, met de tegel- en vensterwanden, artistiek laten beschilderen, de autodoorgangen en de aanzichten blijven hetzelfde. De aanpak zal min of meer vergelijkbaar met die van de Vestdijktunnel.

In 2022 zijn de werkzaamheden uitgevoerd.

- **Terrein Schellen**

De Stichting is geïnformeerd over de herontwikkeling van het terrein Schellens aan de Vestdijk.

De presentatie behelste niet meer dat het tonen van mogelijkheden.

Het plan bestaat deels uit nieuwbouw en deels het herontwikkelen van de bestaande bebouwing.

De gegevens zijn door de ontwikkelaar toegezonden. De bestaande bebouwing blijft voor een groot deel gehandhaafd. De ontwikkelingen zullen verder door de Stichting worden gevolgd. Voor zover nu te constateren zal er goed met het

wederopbouwerfgoed worden omgegaan.

Vervolgens is de Stichting uitgenodigd om mee te denken over de beleidsuitgangspunten voor dit terrein.

Daarvoor zal zij in 2023 worden uitgenodigd.

- **Vrijstraat 18**

De Stichting is geïnformeerd over de optopping en uitreiding van het pand Vrijstraat (nummer 18).

De achterzijde van Vrijstraat 18 is gelegen aan een de expeditie hof tussen de Nieuwe Emmasingel en de Demer.

Vrijstraat 18 is geen wederopbouw pand. De uitbreiding echter heeft invloed op de herontwikkeling van dit expeditie hof, een wederopbouwontwikkeling.

In 2023 zal meer duidelijkheid komen over dit gebeid.

- **Volderhof**

Op 11 april heeft de Stichting een presentatie gegeven over de bebouwingsmogelijkheden op het Volderhof. De presentatie was in het voormalige VVV-gebouw bij het station.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Aanwezig waren de eigenaren, architecten, de gemeente en de Stichting. Het resultaat van de bespreking daarna was dat de eigenaren zijn geïnteresseerd. Zij zijn bereid kosten voor het onderzoek te maken. Echter de gemeente moet medewerking verlenen.

Een partij was al doende aan het Volderhof een ontwikkeling te realiseren.

Het betrof de bouw van een hotel achter de panden aan de Markt.

Getracht wordt om een totaal plan te ontwerpen waarin ieder op eigen wijze zijn pand al of niet kan uitbreiden.

In 2023 zal dat verder worden uitgewerkt.

- Demer

In 2022 zijn een aantal bouwplannen voor het optoppen van panden aan de Demer door de Stichting beoordeeld.

Er moet méér van overheidswege worden vastgelegd.

De Stichting moet haar zienswijze staven op basis van cultuurhistorische-, stedenbouwkundige-, en architectonische argumenten.

Enkele bouwplannen:

- Demer 24

De Stichting heeft bezwaar gemaakt tegen het verbouwingsplan van Demer 24.

De sector Bezwaar van de gemeente komt tot het volgende oordeel:

- Kleur en detaillering dienen te worden gerespecteerd.
- Profielen toepassen conform het rapport "Onderzoek gevels Demer-Hermanus Boexstraat".
- Er is geen sprake van een welstandsexces.

Tijdens de behandeling van het bezwaarschrift zijn de Stichting en de architect tot overeenstemming gekomen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Woensel

- Fellenoord
 - Paddenstoel Fellenoord
 - Schilderproject Paddenstoel

De Stichting is in 2022 gevraagd het onderhoud van het project Paddenstoel aan de Fellenoord te beoordelen. Er moeten betonreparaties, schilderwerk worden uitgevoerd en de dakbedekking dient, waar nodig, te worden vervangen. Het schilderwerk zal een artistieke beschildering worden ter voorkoming van de structurele bekladdingen op dit object. Het betreft hiervoor met name de wand langs de trap.

De Stichting heeft gewezen op de steel en de hoed van de paddenstoel om die te schilderen met RAL 7038, zonder artistieke uitingen.

Deze zienswijze van de Stichting is in 2022 uitgebracht.

- Verplaatsing Paddenstoel

De Stichting heeft de informatie gekregen dat een bureau doende is een plan te ontwikkelen voor de Fellenoord. Daarbij zou de Paddenstoel weg moeten of worden verplaatst.

Ook het Stroomhuisje staat ter discussie.

Beide panden zijn door de Stichting aan de erfgoedambtenaren aangegeven als bijzonder, met het verzoek deze te handhaven en op te nemen in de nieuwe plannen.

Vervolgens is de Stichting in overleg gegaan met de gemeente en de ontwikkelaar van de Vierlander. Op de plaats van dit gebouw zou een nieuwe ontwikkeling komen welke wellicht consequentie heeft voor de Paddenstoel.

Derhalve is nogmaals gewezen op het behoud van de Paddenstoel (Steel, Hoed, Opgang met de wanden).

- WTC-Fellenoord

De Stichting was uitgenodigd om de herontwikkeling van de "Vierlander" te bespreken.

Dit gebouw behoort tot de bebouwing van het WTC aan de Fellenoord. Het WTC is een ensemble van gebouwen met uitgewassen grindelementen. De toepassing van deze bouwelementen is van korte duur geweest, omdat andere bouwwijzen zich presenteerden. Derhalve zouden enkele gebouwen met deze gevelelementen aangemerkt moeten worden met een culturele waardering.

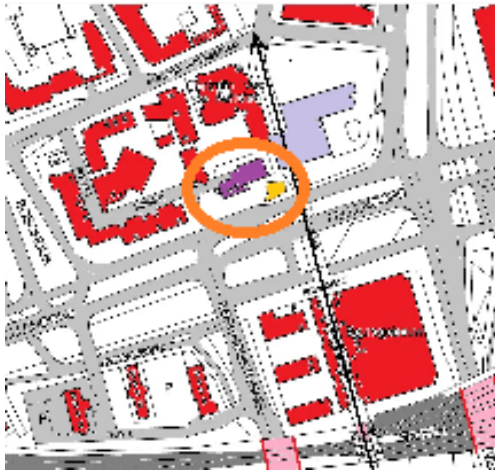
De Stichting heeft de gemeente gewezen op het belang van de gebouwen met uitgewassen grindelementen in Eindhoven en gevraagd om een waardering. Het WTC is een van de gebouwen die daarvoor in aanmerking zouden moeten komen. Het gebouw de "Vierlander" is onderdeel van het ensemble WTC. De ontwikkelaar heeft,

bij de herontwikkeling daarvan, het voornemen dit gebouw te slopen en te vervangen door een hoge bouwmassa. Daardoor komt de Paddenstoel in het gedrang omdat de rooilijn van de nieuwbouw ter plaatse van de Paddenstoel komt.

De Stichting heeft daarop op de volgende problemen gewezen:

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- De Paddenstoel moet behouden blijven.
- Over gebouwen met uitgewassen grindelementen moet eerst een uitspraak worden gedaan
- De verbinding tussen de Piazza en de Kruisstraat is qua hoogteverschillen Problematisch en heeft invloed op de herinrichting van het openbaar gebied Fellenoord. Dit gebied is een stedenbouwkundige ontwikkeling uit de wederopbouwtijd. In 2023 zal de Stichting de gemeente blijven wijzen op het belang daarvan.

o **Knooppunt EIXL**

Knooppunt Fellenoord/EIXL was reeds in 2019 aan de orde. De Stichting heeft over het "Internationaal Knooppunt XL" met de gemeente besproken en haar zienswijze in eerste termijn geformuleerd en aan de gemeente toegezonden.

Deze nieuwbouw ontwikkeling leunt tegen het wederopbouw erfgoed van het station aan. De Stichting heeft in haar zienswijze gemeld dat de vestdijktunnel, de colonnade het station met toren met respect moet worden behandeld.

Zie verder ook hetgeen is beschreven onder "WTC-Fellenoord".

• **Verdichten Woensel**

De Stichting heeft contact gehad met Woonbedrijf inzake het verdichten van wederopbouw wijken in Woensel. Verdichten van deze woonwijken staat hoog genoteerd bij de Stichting.

De Stichting heeft gevraagd of Woonbedrijf een verdichtingsopgave heeft waar zij aan kunnen werken. Kennis overdracht vanuit de 'oude garde' en innovatie vanuit de jonge aanwas

Woonbedrijf ging er van uit dat de Stichting graag wil studeren op Woensel en daarom hebben zij gezocht naar een paar cases waarmee aan de gang gegaan kon worden.

De Stichting had meer het idee dat nuttig werk kon worden geleverd voor en met Woonbedrijf.

Echter de architectenbureaus, die door de Stichting zouden worden benaderd, gaan er van uit dat zij een formele en betaalde opdracht uren zouden krijgen.

Zo ver is het niet gekomen.

Dit onderwerp is voor een latere datum.

• **Mensfort/Lieven de Keylaan**

De Stichting Bescherming Wederopbouwerfgoed Eindhoven heeft het bestemmingsplan XII Woensel buiten de Ring II (1^e Lieven de Keylaan) bekeken.

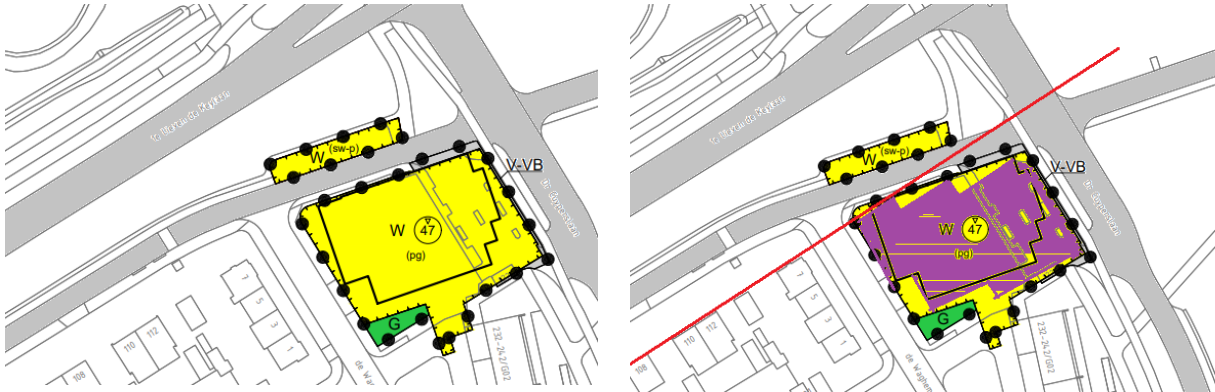
Het betreft een plan op het terrein gelegen op de hoek van 1^e Lieven de Keylaan en de DrCuijperslaan.

Dit terrein is gelegen in de wederopbouw wijk Mensfort. Deze wijk heeft een zogenaamde stempelstructuur. Deze stempels hebben dezelfde richting. Bij nieuwbouw in deze wijk is die richting essentieel.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De voorgestelde richting van het, in het bestemmingsplan, aangegeven bouwblok volgt de afbuiging van de Lieve de Keylaan naar de Churchillaan. Deze richting is niet conform

het stempel idee. Derhalve kon de Stichting niet instemmen met het voorgestelde bestemmingsplan.

De Stichting is van mening dat het bouwblok moet passen in de stempelstructuur en de richting van het bouwblok (paars) dus evenwijdig moet lopen aan rooilijn van de bebouwing aan de Lieve de Keylaan (rode lijn). De zijgevels van het bouwblok dienen haaks te staan op die rode lijn.

Het bouwvlak in het bestemmingsplan dient op die manier te worden aangepast.

- **Willem van Kesselstraat**

Het betreft de woningen voor ouderen aan de Willem van Kessellaan in de wijk Mensfort in Woensel in eigendom van Woonbedrijf.

Deze woningen zijn zeer slecht. Een aannemer is begonnen met het onderhouden van de woningen, maar is er mee opgehouden omdat het tot niets leidde. Veel asbest, veel lekken in de riolering van asbest, enz. Woonbedrijf heeft geconstateerd dat opknappen niet mogelijk is. Zij willen op korte termijn de woningen vervangen door blokken appartementen in 4 lagen. Echter er doet zich een parkeerprobleem voor. Dat betekent dat gezocht wordt naar een parkeeroplossing op eigen terrein. Omdat dat nauwelijks mogelijk is wordt tegen de zin van Woonbedrijf voorgesteld om het middelste blok te bestemmen voor parkeerplaatsen.

De Stichting heeft mondeling gereageerd dat zij tegen deze opzet is.

Er komt een gat in de wand van de Willem van Kessellaan.

De Stichting was van mening dat sloop van de 3 blokken in principe acceptabel is, mits 3 blokken worden teruggebouwd.

Woonbedrijf heeft medegedeeld dat ook zij inmiddels het plan van 2 blokken hebben verlaten.

- **Generaal van Nijnattenstraat**

De Stichting heeft het project sloop en nieuwbouw van woningen aan de Generaal van Nijnattenstraat beoordeeld.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De Stichting is van mening dat de historische wegenstructuur dient te blijven bestaan.

Vervolgens heeft de Stichting het nieuwe bestemmingsplan beoordeeld en heeft zij haar zienswijze inzake dit plan geformuleerd en verzonden aan de gemeente.

Er zijn 2 opties beschreven:

- Het stempelmodel volgen en zorgen dat de voormalige Nieuwedijk herkenbaar blijft door de weg te markeren met bomen.
- De nieuwe bebouwing richten evenwijdig aan het verloop van de voormalige Nieuwedijk. Dat betekent dat de bouwblokken in één rooilijn staan.

Ook hier is het plaatsen van bomenrijen noodzakelijk.

De zienswijze is verzonden.

Uiteindelijk is besloten dat de bouwblokken de Voormalige Nieuwedijk (Generaal Dibbetslaan) zal volgen.

Verder zal rekening worden gehouden met het groen, de aansluiting nabij de Kennedylaan, en het historisch verloop naar de voormalige Woenselsestraat.

De Stichting is akkoord met de plannen.

• **Vitruviusweg 41**

Het betreft de verbouwing van de voormalige school aan de Vitruviusweg 41 tot een hoogwaardige duurzame woonlocatie..

De school is een wederopbouwland. De Stichting heeft ingestemd met het plan. De Stichting heeft op verzoek van ontwikkelaar ter plaatse

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

overleg gepleegd over de voortgang. Aanleiding was de aanwezigheid van asbest rondom de gevelopeningen en de weggezakte spouwmuurisolatie. Het verzoek is om in tegenstelling tot het vergunde bouwplan het buitenspouwblad van de borstweringen en muurdammetjes te vervangen door metselwerk als bestaand.

De Stichting is akkoord gegaan met deze aanpassing mits zeer zorgvuldig de baksteen, het baksteenverband, het voegtype en de voegkleur worden afgestemd op het bestaande werk.

- **Gildebuurt**

De architect heeft gevraagd naar de zienswijze van de Stichting inzake de ontwikkeling Gildebuurt.

De zienswijze is toegezonden

De plannen zijn door de Stichting positief ontvangen. Het refereert naar de eerste plannen die vóór de bouw van de bestaande bebouwing waren voorgesteld.

De Stichting is van mening dat het voorliggend plan een goed voorbeeld is van verdichten en heeft veel waardering voor de grote diversiteit aan woningtypen en het voorgenomen toewijzingsbeleid.

De Stichting wacht verdere informatie af.

- **Boschdijk 525**

De Stichting is door de woningcorporatie Trudo geïnformeerd over de ontwikkeling van het terrein aan de Boschdijk 525.

Het betreft de herontwikkeling van het voormalige Philipskantoor en het bouwen van woningen op het terrein voor het voormalig kantoor.

De informatie had betrekking op het stedenbouwkundig plan, het voormalig gebouw Philips Nederland en de woningbouw aan de voorzijde van het PN gebouw.

De zienswijze van de Stichting is aan de corporatie Trudo verzonden met het verzoek deze door te sturen naar de andere partners.

In 2023 zal een volg aan het plan duidelijk worden.

- **Limbeek**

- **De Hapert**

Opgave voor Woonbedrijf

In opdracht van woningcorporatie Woonbedrijf hebben deskundigen een onderzoek gedaan om tot een meerjaren gebiedsvisie te komen voor de wijkvernieuwing van Limbeek. In de wijk liggen zowel ruimtelijke als sociale opgaven waardoor we het in de breedte bekijken. Het bezit van Woonbedrijf is bovendien aangeduid als 'waardevolle historische stedenbouw'.

Studiegebied

In basis gaat het over het gebied tussen ring, spoor, Boschdijk en Steenstraat/Zernikestraat. Uiteraard kijken we iets breder dan dat we daarvoor tot een integrale gebiedsvisie moeten komen die verschillende deelontwikkelingen de komende 10-15 jaar zou kunnen begeleiden.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Uit de toelichting van de stedenbouwkundige is gebleken dat de bestaande bebouwing in fasen zal worden gesloopt. De Stichting is van mening dat de bestaande bebouwing architectonisch, kwalitatief nl. bijzonder hoog is. Derhalve is de Stichting evenals de gemeente vooralsnog tegen sloop. De Stichting heeft het rapport gelezen inzake de "sloop" van de Hapert. Tegen de argumenten valt weinig in te brengen als je een oplossing zoekt voor de lange termijn en je wil/moet stevig verduurzamen en verdichten.

Ze gaan uit van een monumentenstatus (die is er nu niet) en dus aan de binnenzijde isoleren.

Maar ook als je aan de buitenzijde zou isoleren (zie Floraplein bijv.) dan vervallen weliswaar een paar nadelen maar blijven er nog veel andere nadelen over (geluidsisolatie, te kleine oppervlaktes, eenzijdige samenstelling, verkleining van het aantal woningen).

De Stichting houdt vast aan haar standpunt: tegen sloop.

De vervolg besprekingen zullen zeker in 2023 plaatsvinden.

o Sier

De Stichting door Woningcorporatie Trudo geïnformeerd over de oprichting van 2 woontorens op de plek van sierbeton Slegers aan de Marconilaan hoek Antony van Leeuwenhoeklaan.

De op die plek aanwezige bebouwing was onderdeel van de oude verbindingsweg Lijmbekstraat-Oirschotsedijk naar Oirschot.

De vraag is nu of de plek geschikt is voor die woontorens.

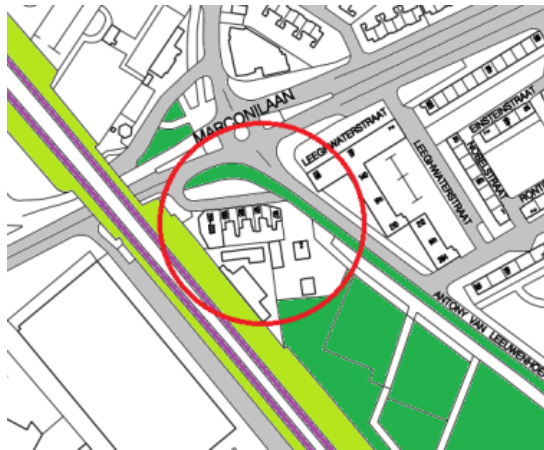
De Stichtingen hebben na deze eerste informatieronde de volgende opmerkingen:

- Positie gebouwen:

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De presentatie betrof met name het concept van de landschappelijke inrichting en de positionering en volumes van twee woongebouwen. Samengevat komen er twee dezelfde gebouwen die "elkaar aan kijken" vanaf de groene kopgevels. Ze staan versprongen evenwijdig aan het spoor en met spits toelopende zijgevels. Die spitse uiteinden geven de richting aan van de beoogde groene verbinding van het spoorparkje met de Brainportpark, over de Marconilaan heen.

De vormgeving van de beide gebouwen van globaal 70 meter hoog is geheel verschillend (zachter) vergeleken met de robuustere gebouwen aan de andere zijde van het spoor, op Strijp S. Hiermee wordt ook het verschil benadrukt tussen Strijp S en het woongebied aan de andere zijde van het spoor (mannelijk versus vrouwelijk).

Ten aanzien van de positionering van de gebouwen kunnen de beide Stichtingen zich vinden in het heldere verhaal en instemmen met de basisgedachte. Als er érgens hoogbouw mogelijk is in Eindhoven dan is het hier, op de kruising van de rondweg en het spoor en bij het station Eindhoven Strijp-S.

- Gebouwen

De fietsenbergingen worden op de BG van de torens gepland. We maken ons zorgen over de gevolgen van een dichte plint voor de inbedding van de beide gebouwen in het groen en zijn ook benieuwd naar het nog te ontwerpen gebied op de BG tussen de torens.

- Groenplan gebouwen

In het landschapsplan van bureau Lubbers wordt het schuin liggende maaiveld beplant met louter Acacia's. Dat zal te zijner tijd vast een prachtig beeld oproepen maar voor alle groenaanplant (zowel op het maaiveld als op de woningbalkons) vinden we dat de biodiversiteit en de ecologie leidend moeten zijn. We bepleiten het toevoegen van een stadsecoloog aan het planteam om hierover te adviseren. We zijn benieuwd hoe het beheer van de planten op de dakterrassen georganiseerd gaat worden.

Het voorgestelde hellende maaiveld met bomen boven de parkeergarage gaat in het ideaalscenario door tot de hoogte van het spoortalud. Prorail/NS werkt daar momenteel nog niet aan mee zodat het plan gemuteerd zou moeten worden uitgevoerd. Ook hier bepleiten we een uiterste inspanning bij de gemeente om het *droomidee* (zoals de architect het noemt) te kunnen verwezenlijken.

- De groene long.

Los van de bebouwing heeft het plan nog een buitengewone ambitie. Een ambitie die de Stichtingen van harte ondersteunen.

Die ambitie is gelegen in de verbinding van de stad Eindhoven met het "Brainportpark", te weten De Grote Beek, het Philips de Jong wandelpark en de Wielewaal.

Daarin zijn een aantal zaken essentieel.

- De parken langs de Anthony van Leeuwenhoeklaan en de Groenewoudseweg blijven als parken gehandhaafd en worden waar mogelijk versterkt.
- Zoals in de ambitie is aangegeven is een groene langzaam-verkeersroute naar het Brainportpark inderdaad aan te bevelen, uiteraard met respect voor de beide hier boven aangegeven parken. De Marconilaan is te druk en te breed om te denken dat zonder fysieke overbrugging die link gelegd kan worden. Een voetgangersbrug op hoogte zou

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

prima als basis kunnen dienen om hier een highline-achtige verbinding van te maken (zie ook de spoorbrug in Den Bosch).

- Daarnaast zal duidelijk moeten worden aangegeven hoe de positionering van de groene long loopt, waarbij aandacht moet worden besteed aan:
 - o De groene long is ontworpen aan de oostzijde van het spoor, terwijl het belangrijkste deel van Brainportpark is gelegen aan westzijde van het spoor.
 - o De westzijde van het spoor, met name de Achtseweg, zou in het kader van de groene long moeten worden opgenomen in de groenplannen. Dit zou ook de herontwikkeling van Strijp T kunnen versterken.
 - o De bestaande (en mogelijke nieuwe) onderdoorgangen van het spoor
 - o De toekomstige ontwikkeling van het Strijps Bultje richting Woensel.
 - o De ontwikkeling van het station Strijp S, waarvoor nu al plannen worden voorbereid, die mogelijk indruisen tegen voornoemde ambities.

Wij bepleiten dat gemeente, Geva, als eigenaar van Strijp T, en Prorail/NS in dit kader samenwerken.

- **Bunker**

De Stichting heeft in het verleden het belang van het studentencentrum De Bunker aangegeven, zowel aan de gemeente als aan de dienst Huisvesting van de Technische Universiteit. Door de Technische Universiteit is het terrein van de Bunker buiten het masterplan gehouden, met de bedoeling een ontwikkelaar er voor te vinden.

Na goed overleg met de gemeente en de Dienst Huisvesting van de Technische Universiteit is de Stichting geïnformeerd over de ontwikkeling aldaar en zal die met belangstelling volgen.

De Stichting is in 2019 akkoord gegaan met de vergunning. Zij is ter plaatse op de hoogte gebracht door de ontwikkelaar en de architect. Vervolgens wordt zij periodiek geïnformeerd. In 2021 met name over de detaillering van de Bunker, zoals het voorstel met betrekking tot de behandeling van de beton van de Bunker. Daaromtrent is een onderzoek gedaan. De voorgestelde behandeling is als beste oplossing naar voren gekomen. De Stichting is akkoord.

In 2021 werd het hoogste punt bereikt.

In 2022 is het plan gereed gekomen.

- **Winkelcentrum Woensel**

De Stichting is door de ontwikkelaar en de architect geïnformeerd over de herontwikkeling van het winkelcentrum Woensel.

Enige discussiepunten waren:

- Het enclave-principe bekijken
 - Het betrekken van de verdichten van Woensel bij de herontwikkeling van het Winkelcentrum.
 - Hoe verhoudt de ontwikkeling zich met de winkelstrips in de buurten
 - Het verdichten van het winkelcentrum door het bouwen van woningen.
- De Stichting zal in een later stadium verder worden geïnformeerd.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Dommelbrugje**

Het Dommelbrugje is gelegen tussen Theodor Fliednerlaan en de Sumatralaan. De brug

ligt in het traject van de rondweg, een wederopbouwstructuur. De brug wordt gerestaureerd en versterkt. De Stichting heeft ingestemd met de plannen. Het plan komt in 2023 in uitvoering

- **St Janskerk**

De St Janskerk aan de Koning Arthurlaan wordt met sloop bedreigd.

Het ontwerp is uit de wederopbouwtijd. Echter het oorspronkelijk bouwjaar is 1967. De Stichting heeft de St Janskerk besproken met de gemeente in het kader van het cultureel onderzoek naar wederopbouwplannen. Deze kerk zal worden meegenomen in dit onderzoek. De Stichting is van mening dat sloop niet aan de orde mag komen. Het is een gebouw met mooie

overgangsarchitectuur en mooie aparte details. De Stichting is van mening dat de kerk geïntegreerd moet worden in een nieuwe ontwikkeling. Er is voldoende ruimte om een goed "verdichtingsprogramma" te maken.

De zienswijze van de Stichting is verzonden naar B&W en de afdeling erfgoed.

- **Taylerpad**

Hoewel reeds vergund en onherroepelijk, heeft de Stichting toch besproken.

Dit plan is gelegen tegen de wederopbouw wijken in Woensel tegenover het Winkelcentrum woensel. De Stichting heeft bekeken of de wederopbouwstructuur van dit plan en haar omgeving niet wordt verstoord. De Stichting is akkoord met het plan.

- **Willem de Bruijnlaan**

Zie ook het plan Willem de Bruijnlaan op de plek van de voormalige school.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Strijp

- 't Ven
 - Renovatie

De Stichting is door 'thuis en Faam geïnformeerd over de voortgang van de verdichting van plan 't Ven.

Het betreft de inrichting van het gebied en de nieuwbouw aan:

- hoek Hugo de Grootplein en de Noord Brabantlaan
- Antony Moddermanstraat
- verbinding 't Ven met de Bredalaan
- hoek Gerard Noodtstraat en de Noord Brabantlaan

De Stichting heeft haar zienswijze gegeven.

Voor de renovatie

na de renovatie

In maart 2019 heeft de Stichting gereageerd op het renoveren van de woningen in 't Ven van de corporatie 'tHuis.

De renovatie grijpt in op de wederopbouwarchitectuur van de woningen aan het Hugo de Grootplein en omgeving.

Deze buurt staat op de cultuurhistorische waardenkaart.

Het cultuurhistorisch onderzoek is uitgevoerd door een cultuurhistorisch bureau.

Dit onderzoek wordt door de gemeente gevraagd inzake het bestemmingsplan.

Dit onderzoek gaat niet in op de detaillering van de bebouwing. De Stichting heeft aangegeven dat zij betrokken wil worden bij de verdere renovatie werkzaamheden in dit gebied.

In 2021 is de Stichting onvoldoende geïnformeerd.

De plaatselijke krant meldt dat de bewoners ontevreden zijn over de renovatie.

Een reactie die in principe conform de mening van de Stichting is.

Het bleek dat een aantal woningen zouden worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Op dat moment was dat onontkoombaar.

Voor dat deel is de Stichting geïnformeerd door de architect.

De Stichting heeft de volgende zienswijze en aandachtspunten toegestuurd:

- Een mooie "verbinding" tussen Lievendaal en 't Ven
- Er is een tender geweest waarvan de Stichting geen weet heeft.
- De bebouwing van de verbindingsweg van het Hugo de Grootplein naar de Bredalaan moet verbinding naar Bredalaan moet conform het bestaande zijn.
- Het groen
- Het parkeren

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Er moet een goede harmonie zijn tussen de bestaande en de nieuwe bebouwing.

- o 't Ven/Bredalaan

Van de zijde van de bewoners is enige onrust. Zij hebben de erfgoedstichtingen gevraagd om een reactie op hun zienswijze. In het onderhavige geval betreft het met name de

locatie omgeving Johannes Voetsstraat.

De Stichting heeft bij brief nr 2021.06.05.ven.faam.zwijze haar zienswijze kenbaar gemaakt aan de architect met een afschrift aan corporatie 'tHuis.

De Stichting heeft een kopeivan deze brief naar de klager gestuurd met de meddeling dat zij niet afwijkt van de zienswijze.

- Cederlaan

Het betreft het voormalige terrein van de Eindhovense drukkerij. Een gebied omringt door de Cederlaan, Schootsestraat en de Kreugelstraat.

De Stichting heeft van een stedenbouwkundige een toelichting gekregen op de gebiedsontwikkeling op de locatie van de voormalige drukkerij. Op deze locatie zal een buurt verrijzen met circa 175-225 woningen in diverse soorten en maten. Een stedenbouwkundig gebiedsconcept is opgesteld in samenwerking met AWG Architecten uit Antwerpen.

Het is geen wederopbouw, maar het ontwerp refereert naar de voormalige bebouwing. De Stichting heeft presentatie van de ontwikkeling aangehoord en wacht een ontwerp van het gebied af.

- Kreugelstraat/Schootsestraat

Het gebouw is een gaaf voorbeeld van functionele wederopbouwarchitectuur. Het heeft

OMGEVINGSDIALOOG

SCHOOTSESTRAAT 14 EINDHOVEN

een ingetogen vormgeving die kenmerkend is voor de wederopbouwperiode. De bouwmasa kent een heldere opzet door een zichtbare koppeling van vorm en functie, gesteund door onderscheiden materiaaltoepassing. De gevels hebben elk een eigen karakter en sluiten goed aan op de belendende bebouwing.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Het gebouw lijkt heel geschikt voor invulling met een nieuwe functie zoals bijvoorbeeld wonen. Daarbij moet het mogelijk zijn dat het oorspronkelijke karakter van het gebouw herkenbaar blijft, zoals dat bijvoorbeeld bij de transformatie van gebouw Cintha/the Rock aan de Biesterdswarsweg is gebeurd. Dat is temeer nastrevenswaard vanuit cultuur-historisch oogpunt omdat het gebouw deel uit maakt van de stadshistorie van Eindhoven en de bedrijfs-historie van Philips in het

AANZICHT VANUIT DE KREIJELSTRAAT

AANZICHT HOEKPUNT VANUIT DE SCHIJTSESTRAAT

bijzonder.

Deze zienswijze is verzonden aan de gemeente.

Studio412 deelt mede dat dat ze al 1 jaar bezig zijn met de ontwikkeling van het plan.

Ook de CRK heeft haar oordeel gegeven.

De Stichting is medegedeeld dat belangrijke delen van het bestaande gebouw worden gehandhaafd, te weten:

- Het kunstwerk
- Het raam aan de achterzijde van het pand
- De ingang naar de achterzijde.
- De betonnen "randen" rondom de deuren.

- **Bestemmingsplan Strijp T.**

De Stichting Wederopbouw Eindhoven is in 2022 geïnformeerd over de plannen voor de herontwikkeling van Strijp T.

De bespreekpunten waren met name:

- Strijp T en haar omgeving
- De waarde bepaling van de gebouwen, met name gebouw TX en TY
- De ideeën inzake de verbouwing van gebouw TX

Ook het bestemmingsplan kwam aan de orde.

De Stichting is destijds door "De Wijde Blik" geïnformeerd over een nieuw te ontwerpen bestemmingsplan.

Echter de eigenaar van het gebied heeft deze ontwikkeling opgeschort omdat de procedure voor een nieuw bestemmingsplan te veel tijd kost en daardoor een rem legt op de ontwikkeling van Strijp-T.

Er wordt derhalve uitgegaan van het vigerende bestemmingsplan.

- **Gebouwen Strijp T.**

Het gebied Strijp T is een industriegebied uit de wederopbouwtijd. De infrastructuur is gericht op het vervoer per trein vanuit het gebied Strijp S. Het gebied heeft veel groen. De meeste van de gebouwen zijn uit de wederopbouwtijd. Dit maakt van dit gebied een belangrijk en historisch industriegebied.

Behoud van dit gebied en met name ook de gebouwen uit de wederopbouwtijd zijn van belang. Zij kunnen worden omschreven als hoog-monumentwaardig. De eigenaar is doende de vrijgekomen gebouwen uit de wederopbouwtijd aan te passen en opnieuw te bestemmen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De Stichting wordt periodiek geïnformeerd door de eigenaar.

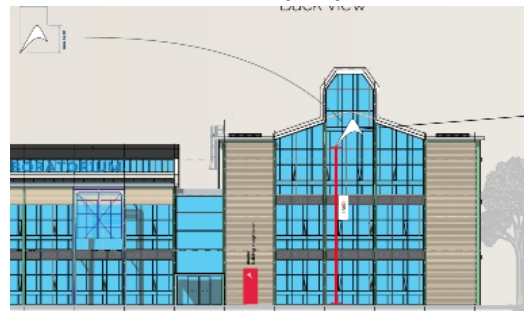
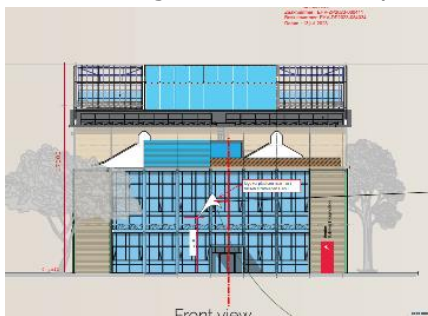
De waardering van de panden en de historische elementen is in een waarderingsrapport van 2014 vastgelegd.

Inmiddels zijn de volgende gebouwen her-ontwikkeld:

- TR
- TQ
- TZ

○ TAQ

De Stichting heeft het bouwplan inzake het "Glaslab" (TY) beoordeeld. Zij konden zich vinden in het ontwerp. in 2022 gebouw TY in

in 2022 gebouw TY in uitvoering gebracht. Het Glaslab op Strijp-T is een wederopbouw-icoon op dat

industriegebied.

De Stichting heeft eerder informatie gekregen over de herontwikkeling van dit gebouw. De Stichting heeft daarover gesproken met het architectenbureau. Zij is van mening dat de indeling en de profilering van de profielen niet conform de

oorspronkelijke zijn. Het bureau is om opheldering gevraagd.

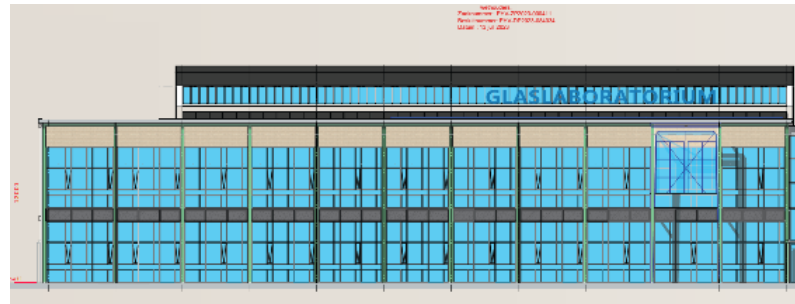
Daarop heeft de Stichting een goed overleg gehad met het bureau.

De reactie van de Stichting was niet direct afkeuring maar het jammer vinden dat de verfijning van de detaillering van de kozijnen niet heeft plaats gevonden.

Verder zijn de besprekingen in 2022 gestart inzake de herontwikkeling van gebouw TX, de voormalige machinefabriek.

Uitgangspunten voor de herontwikkeling inzake gebouw TX:

- Het gebouw blijft gehandhaafd en op enkele punten aangepast.
- Het gebouw zal vooral binnen authentiek blijven.
- Het gebouw moet voldoen aan eisen van verduurzaming.
- Het gebouw wordt aan de buitenzijde geïsoleerd, inclusief de staalconstructie.
- Het aanzicht van het gebouw zal zoveel mogelijk gehandhaafd blijven.
- Het idee is om de raamindelingen te wijzigen door het aanbrengen van grotere glasvlakken.
- Op het gebouw TX zullen op enkele plaatsen uitbreidingen worden gerealiseerd.
- Aan de koppen van het gebouw zullen uitbreidingen komen.
- Het gebouw zal doorwaadbaar worden waarvoor openingen in de gevel zullen worden gemaakt.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Belangrijke aandachtspunten voor de Stichting zijn:

- De buitenzijde van het gebouw TX, met name de wijze van isoleren, de indeling van de kozijnen en de detaillering van de profielen
- De ontsluiting van het gebouw TX
- De wijze van uitbreiding.
- De historische elementen op Strijp T. Te snel is de leidingbrug en stelsel tussen TX en TY afgebroken.

- **Evoluon:**

Het Evoluon is aangewezen als Rijksmonument.

In 2019 waren partijen doende om het Evoluon en omgeving te ontwikkelen. De Stichting heeft deze ontwikkeling gevolgd en getracht te bewerkstelligen dat met respect met dit wederopbouwerfgoed wordt omgegaan.

In 2021 zijn er ontwerpen die nog niet in de openbaarheid mogen komen.

Zij heeft een second opinion gevraagd aan de Rijksbouwmeester.

Daarin zullen eventuele mogelijkheden voor het Evoluon aan de orde komen inclusief mogelijke uitbreidingen.

Is in 2022 ter sprake gekomen.

De Stichting heeft een voorlichtingsbijeenkomst van Next Nature bijgewoond.

Next Nature huurt het Evoluon voor 10 jaar van Foolen en wil er eerst een tijdelijke en in 2025 een definitieve tentoonstelling in organiseren. De (ook door ons bepleite) koppeling tussen gebouw/nieuwbouw en park is kennelijk losgelaten. Met het Evoluon zelf lijkt (m.u.v. een schilderbeurt) weinig te gebeuren.

De projectgroep is mondeling geïnformeerd dat het splitsen van het gehele plan in 2 delen niet akkoord is voor de Stichting.

De uitbater heeft een kennismakingsgesprek georganiseerd en is verder ingegaan op de plannen.

De 5 punten die de Stichting onder de aandacht wilde brengen zijn:

1. Ambitie en inspiratie van het plan van Alkemade handhaven.
 2. Geen 'aanpassingen'(sloop) van bestaande gebouwen, voordat het hele plan vastgesteld is.
 3. Zekerheid voor langjarig behoud en onderhoud van het monument en al zijn onderdelen.
 4. Architectonische ambitie tonen. Nieuwbouw middels een prijsvraag of tender waarin ambitieuze kwaliteitseisen zijn opgenomen'
 5. Besluitvorming moet in zijn geheel plaatsvinden, los van eigendomsverhoudingen.
- Hopelijk komt er in 2023 meer duidelijkheid.

- **Strijps Bultje**

In het kader van het inbrengen van zienswijze inzake gebouwen vraagt de gemeente de zienswijze over het plan Het Strijps Bultje. Het viaduct Beukenlaan, Strijps Bultje genaamd, is aan onderhoud toe. Onderzoek heeft uitgewezen dat de pijlers met dwarsbalken zijn beschadigd door betonrot. De wapening is ernstig aan getast. De pijlers zullen worden verzaagd en onder de bestaande dwarsbalk zal een nieuwe balk worden aan gebracht. De voorzieningen ten aanzien van de

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

verzwaring van de constructie gelden voor 10 jaar. In die tijd zal een plan worden ontwikkeld om een goede verbinding te krijgen van de Philitelaaan op Strijp-s met de rondweg. Verder past daarin ok de verbinding van Strijp-S Met Strijp-T.

Om dit in goede banen te leiden is er een project gestart waar alle belangen, die er zijn, samenkomen. Eén van de belangen is de cultuurhistorische waarde van het viaduct.

Bij het project is ook beleidsadviseur erfgoed betrokken en worden de maatregelen in gebracht bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

De Stichting heeft haar zienswijze uitgebracht en gaat akkoord met de voorgenomen herstelwerkzaamheden.

- **Maranathakerk**

De Maranathakerk aan de Venstraat 30 (Drents Dorp) is een belangrijk voorbeeld van een kerk uit de wederopbouwtijd. De kerk is en gemeentelijk monument en staat op de gemeentelijke monumentenlijst. Het bestuur van de kerk betwist die status.

De Stichting heeft overleg gehad met het bestuur van de kerk. Het bestuur wilde de toren en de betonnen luifels slopen vanwege de hoge kosten voor onderhoud. De Stichting heeft zich daartegen verzet en in overleg met de gemeente een voorstel gedaan aan het bestuur. Het kerkbestuur heeft in 2020 allerlei procedures gevolgd, om haar voornemen te kunnen uitvoeren.

In 2021 is een aanvraag ingediend om de toren te mogen slopen. De Stichting volgt de behandeling en heeft de gemeente gemeld tegen een beslissing tot sloop

bezwaar aan te tekenen.

In 2022 is door de eigenaar beroep aangetekend tegen het besluit de kerk en toren aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Deze procedure zal in 2023 worden afgerond.

- **Sliffertsestraat**

Het betreft de voormalige marechausseekazerne aan de Sliffertsestraat.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Het is een gebouw uit de wederopbouwtijd, uit 1944. Dit pand wordt her ontwikkeld.

De Stichting zal proberen tijdig haar zienswijze kenbaar te maken.

Zij wacht op het ontwerp.

De cultuurhistorische waardenkaart van Eindhoven is vastgesteld. De kaart dient als beleidskader om bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad rekening te kunnen houden met de cultuurhistorie van Eindhoven. De kaart geeft, naast rijks- en gemeentelijke monumenten een overzicht van de historische

structuur van wegen en waterlopen, historisch waardevolle stedenbouwkundige en landschappelijke- en groenstructuren, beschermde stads- en dorpsgezichten en monumentale bomen. Bij de samenstelling van de kaart is onder andere gebruik gemaakt van de gegevens van de provinciale cultuurhistorische waardenkaart. De Sliffertsestraat is nog een deel van een oude historische wegenstructuur van voor 1900. Het plangebied ligt niet in beschermd stadsgezicht of een historisch landschap. Verder liggen er op basis van de monumentenkaart van gemeente Eindhoven geen Rijks- of gemeentelijke monumenten binnen het plangebied.

De Stichting gaat voor het behoud van het wederopbouw deel van de kazerne. De uiteindelijke waardering hangt af van het in voor bereiding zijnde bestemmingsplan

- **Hurkse Bogen**

In reactie op de behandeling van de hallen aan de Hessen Kasselstraat is het plan Hurkse Bogen genoemd.

In het kader van de Fusee daken is dit plan van belang.

Op dit moment is het plan nog niet in overleg gebracht.

- **Aireywoningen Lievendaal**

Woonbedrijf gaat de Airey-woningen in Lievendaal renoveren en verduurzamen. De Stichting heeft op verzoek van Woonbedrijf haar zienswijze kenbaar gemaakt.

Naar aanleiding van de contacten met Woonbedrijf is aan Woonbedrijf voorgesteld om op enig moment de medewerkers van de corporatie te informeren over wederopbouw. De presentatie zou moeten leiden tot meer inzicht in het belang van het

Wederopbouwerfgoed en op welke wijze de Stichting zou kunnen adviseren. Daarnaast is gesproken om eerder en structureler contact te hebben als het gaat om wederopbouw

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Ontwikkelingsvisie Stadsbos en Wielewaal**

De Wielewaal is een onderdeel van een veel groter, groen gebied. Een stadsbos dat ligt tussen de Boschdijk, het Beatrixkanaal, de Anthony Fokkerweg en de Elburglaan. De ontwikkelingsvisie gaat over dit hele gebied. De visie beschrijft wat de wensen en ambities zijn voor het stadsbos, inclusief de Wielewaal. Daarnaast komt er een plan over hoe we het beheer, onderhoud en beveiliging van de Wielewaal gaan regelen en betalen.

- **Limburglaan 43**

Is sloop aan de orde? De matrix is toegezonden.

Bij Remon is van de sloop niets bekend.

Tongelre

- **Haagdijk**

De Stichting is in 2022 door de ontwikkelaar geïnformeerd over de ontwikkeling van het plan Haagdijk aan de Tongelresestraat / hoek Rondweg.

Dit overleg was op verzoek van de gemeente.

Van de Stichting wordt een zienswijze gevraagd.

Hoewel het geen wederopbouw betreft blijkt er toch elementen, zoals de Rondweg, erbij betrokken zijn.

Hoewel het geen wederopbouw betreft blijkt er toch elementen, zoals de Rondweg en de radialen, erbij te worden betrokken.

De Stichting was van mening dat het plan goed is. Wel wordt verwacht dat op deze locatie een probleemverkenning nodig is, die te maken heeft met de problematische kruising met de Rondweg, een wonde uit de Wederopbouwtijd.

De zienswijze is verzonden.

- **Lorentz Casimir Lyceum**

De Stichting is geïnformeerd over de nieuwbouw van dit Lyceum.

De Stichting heeft haar zienswijze gegeven op het concept bestemmingsplan.

De zienswijze is verzonden naar de gemeente

De gemeente heeft een verdere toelichting gegeven op de nieuwbouw plannen van het Lorenzlyceum. De bestaande gebouwen worden gesloopt.

De Stichting is van mening dat de nieuwbouwplannen geen verbetering zijn ten opzichte van de bestaande. Verder heeft zij moeite met de inpassing in de natuur.

De ontwikkeling van het groengebied moet nader worden gevolgd.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Doornakker
 - Oostenrijkse woningen

De Stichting heeft in 2017 meegewerkt aan een boekje over de Oostenrijkse woningen in

Doornakker. Het opknappen van de woningen, waarvoor dit boekje een handleiding was, gaat niet volgens plan. De Stichting heeft contact gehad met een bewoner uit die wijk. De Stichting is om

hulp gevraagd. Daarop heeft de Stichting de gemeente geïnformeerd over het feit dat bij de renovatie door de individuele bewoners geen rekening wordt gehouden om de voorstellen, in het boek genoemd, te volgen.

Wellicht dat handhavend kan worden opgetreden. Ook in 2022 heeft de Stichting de gemeente geattendeerd op het belang van het erfgoed "Oostenrijkse woningen"

- Rustenburgstraat

Trudo heeft plannen voor het complex Rustenburgstraat gepresenteerd. De Stichting heeft daarop positief gereageerd.

Het belang van de Stichting is

- De stedenbouwkundige uitleg (1 laag met kap)
- Het bouwsysteem in stand houden.
- Groen in dit plan is heilig

De corporatie Trudo heeft een onderzoek gedaan.

De erfgoedstichtingen zijn door het architectenbureau geïnformeerd over dit project.

Conclusie:

- Getracht wordt om de huidige sfeer te laten voortbestaan.
- De koopwoningen blijven bestaan,
- De blokvormen blijven bestaan
- Nieuwbouw van de woningen aan de Rustenburgstraat.
- Het zou een soort woongemeenschap kunnen worden waarbij de bewoners zorgen voor de leefomgeving.
- Langs het spoor nieuwbouwappartementen in 3 lagen. De architect wil met de Stichting over dit onderwerp blijven sparren.

Deelname is toegezegd.

De politiek, in casu de SP, heeft naar de Stichting gereageerd.

De Stichting heeft een verzoek van de SP ontvangen om hen te steunen bij het voorkomen van de sloop van de woningen aan de Rustenburgstraat.

De SP heeft van de Stichting een brief ontvangen waarin kort het verloop van de discussie tussen de gemeente/Trudo en de Stichting is weergegeven.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Daarop heeft de voorzitter van de SP naar de Stichting gebeld met het verzoek hen te ondersteunen bij het verzoek aan de gemeente om de woningen op de monumentenlijst te plaatsen.

Haar is medegedeeld dat dat niet meer mogelijk is, omdat wij die discussie allang hebben gevoerd, zonder resultaat.

Haar is mede gedeeld dat de plannen van Trudo door de Stichting goed zijn ontvangen, met respect voor de bestaande situatie.

Zij was het daarmee niet eens. Zij vond dat het nog zeer goede woningen zijn, weliswaar met een achterstand in onderhoud. Zij deelde mede dat zij de TUE heeft benaderd voor een technisch onderzoek.

Haar is medegedeeld dat de Stichting vooralsnog achter de plannen van Trudo staan.

Mocht de situatie anders worden zullen de plannen opnieuw worden beoordeeld.

Vervolgens heeft een individuele burger nog een poging ondernomen de Stichting op een andere gedachte te krijgen.

Hij/Zij is per brief geïnformeerd over het eerder ingenomen standpunt.

- **Muschberg**

Trudo wil 34 woningen in Muschberg (planciuslaan) slopen en vervangen door 64 grondgebonden woningen.

Het betreft woningen uit 1950.

De plannen zijn door de Stichting bekeken en akkoord bevonden

- **TUE**

De Stichting heeft in het verleden geijverd voor het behoud van het paviljoen op het TUE terrein. Het gebouw, uit de wederopbouwtijd, paste niet meer in de ontwikkeling van de huisvesting van de TUE activiteiten. Het paviljoen is het eerste gebouw waarin de colleges werden gegeven. De Stichting is meermalen door de dienst Huisvesting op de hoogte gebracht over hun voornemen met het paviljoen.

De Stichting is vervolgens geïnformeerd over is het

meerjarenplan tot 2040-2050.

In dit plan is het de bedoeling dat het entreegebouw met vijver bewaard blijft. Ook enkele van de zeshoekige paviljoens blijven staan.

In 2022 is de Stichting nog verder geïnformeerd over de plannen ter plaatse van het paviljoen.

Verdere ontwikkelingen worden in 2023 duidelijk.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Gestel

- **Genneper Parken**

Eindhoven Museum is van plan om op het terrein van het Prehistorisch Dorp een flinke uitbreiding te realiseren die geen relatie heeft met de prehistorie van Eindhoven. De Erfgoedstichtingen en Trefpunt Groen zijn tegen deze ontwikkeling. Zij hebben dat besproken in het overleg met de wethouders.

Het Eindhoven Museum is bezig om het plan uit te werken voor VONK*: een vernieuwend cultuurhistorisch museum. Zij wil een begin maken met de verdere inhoudelijke uitwerking.

Zij heeft daartoe een collectiewaardering door een extern bureau laten uitvoeren.

De Stichting Wederopbouw heeft deze ontwikkeling besproken. Zij volgt de adviezen van Henri van Abbestichting, vanwege hun specifieke deskundigheid.

- **Genderpark**

De bruggen in het Genderpark zijn vervangen. Deze bruggen zijn uit de wederopbouw tijd. De Stichting heeft de ontwerpen besproken.

De Stichting was van mening dat de vorm van de bruggen redelijk overeen kwam met de bestaande bruggen. Toch vond de Stichting dat door de boog, de bruggen wat "sneller" ogen. Daarnaast heeft de Stichting voorgesteld de leuning niet te lakken maar het verzinken in het zicht te houden.

De uitvoering van de bruggen is in 2022 gestart.

De uitvoering van de bruggen laat te wensen over.

Geenvloeiende lijnen, geknikte boven-railing.

De Stichting heeft de uitvoering af te keuren.

gemeente gemeld om de
Reactie gemeente:
De bouw van de
complex project geweest
marktomstandigheden
is niet eenvoudig gebleken.
is voortdurend aanwezig
sommige punten gedwongen
bij de uitvoering van de

Genderparkbruggen is een
waarbij we onder de huidige
hebben moeten werken. Dat
Met name het kostenaspect
geweest en heeft ons op
concessies te doen. Zo ook
leuning.

- **Clarissenklooster**

Ook in 2022 is er overleg geweest inzake de ontwikkeling van het Clarissenklooster in Gestel. De Stichting heeft een reactie gegeven op het plan Clarissenklooster.

Het plan is nog steeds in ontwikkeling.

Nieuwe voorstellen worden afgewacht.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Genderdal
 - Mascagnistraat

In het Genderdal is Woonbedrijf bezig met een ontwikkeling van het complex Mascagni (o.a. Mascagnistraat). In dit gebied staan oude bungalows. De bungalows waren zo slecht dat handhaven en renoveren geen optie was.

De Stichting kan instemmen met het plan en heeft als zodanig naar Woonbedrijf gereageerd.

- Humperdincklaan

De Stichting is in 2022 geïnformeerd door Woonbedrijf en de architect over de herontwikkeling van het terrein van de voormalige internationale school. Een locatie aan de Humperdincklaan.

De Stichting heeft ingestemd met de opzet van het plan. Zij zal in 2023 nader worden geïnformeerd over de plannen.

- Hoogstraat 385

Het betreft het *project Hoogstraat 379-397*.

De panden 379-385 de zgn. "mansardepanden" blijven gehandhaafd en worden gerenoveerd. De Stichting is akkoord met het plan.

Stratum

- Campina/De Caai.

Het Campina-terrein aan de Dirk Boutslaan/Hugo van der Goeslaan is aangemerkt als onderdeel van de Blauwe Corridor. Een gebied van af het station via de Vestdijk, langs het Eindhoven kanaal, naar de rondweg nabij het DAF terrein loopt.

Het Campina-terrein is een onderdeel van het industriegebied De Kade.

De Stichting heeft in het verleden het belang van de gebouwen op het Campinaterrein aangegeven. Een belangrijk industriegebied uit wederopbouwtijd. Constructies van die gebouwen zijn typisch uit de wederopbouwtijd en worden niet meer toegepast.

Zowel de gemeente als de eigenaar hebben het belang onderkend.

In 2020 is aangegeven hoe de herontwikkeling zal worden aangepakt.

In 2021 is een vervolg van de bespreekbaarheid van de ontwikkelingen gegeven.

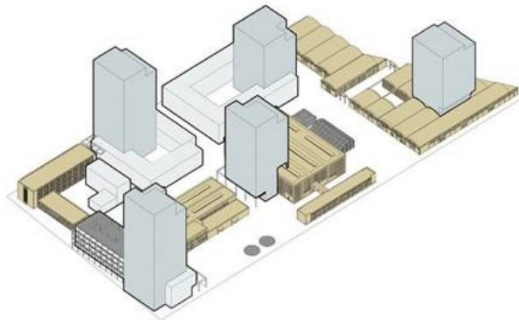
De door de Stichting als monumentwaardige gebouwen aangemerkt, zijn in de plannen als zodanig opgenomen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

BOEI heeft een rapport daarover gemaakt.

De Stichting heeft op verzoek van de gemeente een eerste reactie/zienswijze gegeven.

Vervolgens heeft de Stichting gereageerd op de tot stand komen van een ontwerp bestemmingplan.

Het ontwerp bestemmingsplan is daarna aan de erfgoedstichtingen toegestuurd teneinde hun zienswijze te formuleren.

De Stichting is zeer enthousiast over de plannen en haar zienswijze geformuleerd en aan de belanghebbenden toegestuurd.

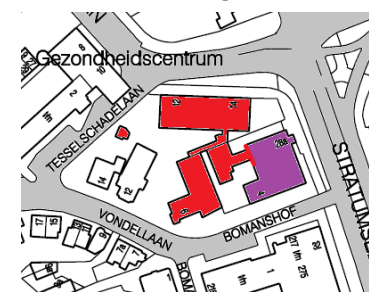
De Stichting heeft verder van de zijde van de architecten een presentatie gekregen over de

schetsplannen voor de melkfabriek en IJsfabriek Campina.

Ook daarop heeft de Stichting haar zienswijze geformuleerd en verstuurd.

- **DVU terrein (Diagnostisch Centrum eo)**

Het betreft het gebied van het Diagnostisch Centrum en de panden erachter.

De eerste informatie bijeenkomst was gericht op het informeren van de erfgoedstichtingen.

Het Diagnostisch Centrum is gehuisvest in het voormalige pand van De Raad van Arbeid.

Het plan is gericht op de oprichting van een nieuw medisch centrum op de plaats waar nu het pand van het GAK staat en het kantoorgebouw aan het Bomanshof.

Het voorstel is om het voormalige GAK-gebouw aan de PC Hooftlaan te slopen en een nieuw pand op te richten met

daarop een woongebouw met een hoogte vergelijkbaar met het woongebouw op het Hertog Hendrik van Brabantplein.

De Stichting heeft in deze eerste bijeenkomst opgemerkt dat de Eindhovense laag een onderwerp van overweging is. Ook het feit dat de plaats voor de bouw van een 45 meter hoog woongebouw opnieuw moet worden overwogen. Ook de sloop van het GAK gebouw kwam aan de orde.

- Uitgangspunt is slopen van de bestaande gebouwen voor nieuwbouw. Kolommenstructuur bestaande panden zijn ongeschikt voor

transformatie

- Aandacht voor architectuur bestaande gebouwen. Trachten de architectuur van de bestaande bebouwing terug te laten komen in de nieuwbouw. Voetprint van huidige gebouw is ook voetprint van nieuwbouw.
- Optimalisatie woongebouw Bomanshof door verleggen inrit parkeergarage. Stichting wederopbouw vindt het een beter gebouw geworden.
- Aandacht voor verkeer.
- Architectuur is van belang. Onderbouw en opbouw woongebouw aan de P Czn Hooftlaan los van elkaar maken. Horizontaal gebouw in huidige vorm los maken. Architectonische ingreep. Massa bestaande gebouw terug laten komen in dezelfde

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

verhouding. Gevoel creëren dat huidige gebouw er staat en er een opbouw is toegevoegd. Massa van PC Hooftlaan blijven laten zien.

- Gebouw Raad van Arbeid betrekken bij de binnentuin. Gevel achterzijde moet een voorkant worden. Uitstraling moet iets toevoegen.
- Studentenstudio's in gemeentelijk monument.
- Binnentuin moet een stadstuin zijn. Openbare ruimte ontwerpen? Tuin blijft semi openbaar; overdag open, 's nachts kan afgesloten worden. Binnentuin als openbare ruimte ontwerpen.
- Definitief VOSP delen met stichting wederopbouw
- Gebouw ontwerpen, massastudie wordt door stichting Wederopbouw nu als lelijk ervaren.

- **Schuttersbosch**
 - **Woningen**

De Stichting heeft de nog bestaande Belgische Schuttersbos-woningen geïnventariseerd.

Een aantal van deze woningen zijn nog in de oude staat. De Stichting begrijpt de vervanging van deze woningen maar zou toch er voor willen pleiten enkele van deze woningen uit de wederopbouw tijd te handhaven.

De gesprekken zijn gestart en zullen in 2023 worden voortgezet.

- **Bestemmingsplan Stratum buiten de Ring (Schuttersbosch)**

Locatie is niet aangemerkt op de cultuurhistorische waardenkaart. Echter, dat het niet op de waardenkaart staat betekent, naar de mening van de Stichting, niet dat er geen cultuurhistorische waarde is in wijk Schuttersbosch. De Stichting hecht waarde aan dit plan. Dit plan is besproken met de Stichting.

De Stichting is akkoord met de bouwijze cq systemen.

Zienswijze inzake het bestemmingsplan is verzonden

- **Leenderweg 65 B-F,**

De Stichting heeft een plan ontvangen voor de herontwikkeling van het pand

Leenderweg 65 B-F en heeft het plan besproken.

impressie nieuwe situatie vanaf de Leenderweg

Met het plan kon in grote lijnen worden ingestemd.

De discussie binnen de Stichting ging met name over het feit dat de hoek van het "Plazaplein" beter beredeneerd mag worden, gezien vanuit het beeld van de Leenderweg.

Gezocht zou moeten worden naar een verrijking van de situatie. Het ontwerp zou de PLAZA moeten versterken. Dat ontbreekt eraan. Het ontwerp heeft niet veel te maken met de situatie aldaar.

De blinde Plaza-zijgevel krijgt een volwaardige bewoonde overkant, het wordt een straatje. Wel jammer dat het allemaal studio's van 21m2 worden.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Of het een fijn straatje wordt hangt wel sterk af van de kwaliteit van de invulling van de commerciële ruimten op de begane grond.

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit zou hierover uitsluitel moeten kunnen geven.

Projecten

• Site

In vorige jaarverslagen is de ontwikkeling van de site beschreven.

(www.stichtingwederopbouw eindhoven.nl).

De Stichting heeft overleg gehad met de provider, over de stand van zaken.

Gesproken is over de voortzetting van de activiteiten inzake de site.

De provider is akkoord.

Verder is er contact geweest met de sector informatie voorziening van Academie St.Lucas voor het opleuken van de site ed.

Van Lucas is niets meer vernomen.

Sites van andere Stichtingen zijn bekeken. Een nieuwe aanpak is zeer gewenst.

Leden van de Stichting gaan een en ander bekijken.

Aanvullingen op de site

- Gesloopt:
 - o Rabobank;
 - o Eindhovense drukkerij
 - o Postkantoor Eindhoven + kunstwerk van Elenbaas
 - o Van de Puttcollege + kunstwerken
- Hergebruik/Geslaagd;
 - o Portiersloge Striyp R
 - o Gebouw RAQ
 - o Station;
 - o Gebouw TQ op Striyp T
- Kon beter
 - o Stadhuis
- Bedreigd:
 - o St.Janskerk

Nog te plaatsen:

Onderzoek:

- 2020.08.18.rapport wederopbouwkunst
- boekje gebouwen WO-periode
- Categoraal onderzoek WO
- Uitleg totstandkoming voorselectie 52 objecten

Rapporten:

- Doornakker; -Burghplan; -Prinsejagt; -Oude Gracht; -Stratum Oost;
- Bennekel; -Mensfort; -Kronehoef; -Rapenland;

Onderzoek:

- 2020.08.18.rapport wederopbouwkunst
- boekje gebouwen WO-periode
- Categoraal onderzoek WO
- Uitleg totstandkoming voorselectie 52 objecten

• Architecten

Dat betekent dat we moeten bezien dat we dit, ondanks de problemen die zich voordoen inzake onderzoek, binnen de Stichting oplossen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De Stichting is dan ook verder gegaan met het onderzoek naar architect Wim van de Kerkhof. Gestart is met het onderzoek naar de Eindhovense architect Frans Korteweg. De Stichting heeft contact gehad met een particulier die meldt dat hij een boek had geschreven over de Eindhovense architecten Geenen. Een goede aanvulling voor dit project.

- **Eindhovens Erfgoed Stichting Cultuur**

De Stichting is met de Stichting Cultuur Eindhoven overeenstemming over het project "putdeksel".

De putdeksel heeft afbeeldingen uit de wederopbouwtijd. Deze putdeksels zullen op de Demer worden geplaatst op het moment dat de Demer zal worden herstraat. Verder is in het project een "Eindhovense putdeksel" ontworpen die geplaatst zal worden in het overige deel van de binnenstad, te weten Stratumseind/Rechtestraat markt/Vrijstraat. Hopelijk zal 2023 deze deksels worden geplaatst.

- **Schaaldaken.**

In Delft is een Stichting die het beschermen, behoud en onderzoek van schaaldaken waaronder Fusee-daken als kerntaak hebben.

Onze Stichting maakt waar nodig gebruik van de kennis van de Stichting schaaldaken. De Stichting zal de Eindhovense Fusee daken inbrengen, zoals die op het Campina terrein, en die op het pand De Fabriek aan de Baarstraat. Er is een aanvulling op het bestand. De schaaldaken van de Hoge Bogen op het industriegebied De Hurk zijn Fusee-daken.

- **Cultuurhistorische Waardenkaart**

De Stichting heeft meegewerkt met de gemeente om de cultuurhistorische waardenkaart te updaten.

Daaruit zijn enkele projecten benoemd, welke in 2019 voor een groot deel zijn uitgevoerd, maar die nog steeds een vervolg krijgen..

- Beschrijving van de Rondweg als wederopbouwelement met zijn ensembles en kruispunten
- Beschrijving van de individuele panden aan de Rondweg.
- Beoordelen van de beschrijvingen van complexen door externe adviseurs van de gemeente,
- De rapporten over de cultuurhistorische waarden van panden en wijken, beschreven door Bureau Van Meijl zijn akkoord voor de Stichting,
- De Stichting zal de groslijst aanvullen daar waar nodig.
- De Stichting zal zoveel mogelijk individuele panden aan de hand van de ter beschikking gestelde criteria beschrijven en waarderen.

Daarnaast heeft de gemeente de Stichtingen geïnformeerd over de actualisatie van de waardenkaart historisch landschap door bureau RAAP.

Verder heeft de Stichting, in het kader van de cultuurhistorisch waardenkaart, samen met de Henri van Abbestichting, deel deelgenomen aan het onderzoek omtrent de Eindhovense radialen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- **Polynorm**

Zoals voorheen gemeld, zijn de polynormwoningen in Strijp in het verleden gesloopt.

Het waren woningen uit de wederopbouwtijd. Het polynorm is een belangrijk voorbeeld van een bouwsysteem uit die tijd.

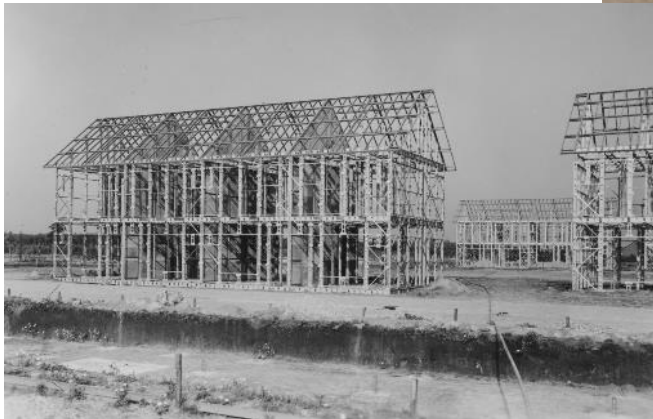
De Stichting heeft destijds samen met Woonbedrijf zich sterk gemaakt om een voorbeeld van dit systeem als artefact te plaatsen in Eindhoven.

Het systeem voor een woning is in overleg met de TUE en Woonbedrijf opgeslagen in een ruimte op het TUE-terrein.

De Stichting werkte, samen met de TUE en een architectenbureau, aan een plan om de woning op complex Strijp T te herbouwen.

Er zijn contacten met de Bouwkundewinkel van de TUE. Deze winkel aanvaardt kleine opdrachten uit de praktijk. Die opdrachten worden door studenten uitgewerkt.

In 2020 zat er niet te veel voortgang in in de herbouw, ondanks het feit dat meerdere personen zich inzetten voor dit project.

Ook in 2021 heeft dit niet tot succes geleid.

Momenteel ligt de polynormwoning opgeslagen in een loods van een particulier.

GEVA.

De Stichting wil graag blijven meedenken over de herbouw.

In 2022 zijn er nieuwe ontwikkelingen inzake het behoud van de Polynorm.

Tijdens een overleg, inzake het

bestemmingsplan Strijp-S fase 4, is van de zijde van Park StrijpS medegedeeld dat de polynormwoning zal worden opgesteld in een pand op Strijp-S ten einde te bepalen hoe het pand er uitziet.

Vervolgens zal worden bekeken waar de woning zal worden herbouwd en welke bestemming erin komt.

- **Gevels Demer en Hermanus Boexstraat.**

De Stichting, in casu, het bureau Van Helmond Architecten namens de Stichting, heeft in opdracht van de gemeente een onderzoek ingesteld naar de gevels van de panden aan de Demer en de Hermanus Boexstraat. De bevindingen zijn opgetekend in het rapport "Onderzoek gevels Demer-Hermanus Boexstraat".

Het rapport is bedoeld om beleid te maken inzake bescherming, beheer en onderhoud van de panden aan de Demer en de Hermanus Boexstraat.

Echter de gemeente heeft medegedeeld dat er geen budget is om een betaalde opdracht te geven voor de actualisering van het rapport Demer Boexstraat. Misschien dat ze

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

volgend jaar met terugwerkende kracht kunnen betalen. De Stichting heeft besloten in overleg met eigenaren te proberen de actualisering voor te financieren.

- **Optoppen panden Demer eo**

Er komen regelmatig verzoeken bij de gemeente om panden aan de Demer en omgeving op te toppen. De Stichting heeft tot op heden daartegen bezwaar gemaakt. Zij is echter van mening dat die ontwikkeling op termijn niet kan worden tegengehouden.

De Stichting heeft een en ander besproken in de vergadering bij Atelier Maas.

Ter verduidelijking de Stichting definieert de gevel, vanaf de pui tot en met het gehele dak.

Het bestemmingsplan bepaalt dat de gevel niet mag worden gewijzigd.

Een studie is derhalve noodzakelijk.

De studie heeft tot doel om:

- De Stichting een richtlijn te geven bij het toetsen van bouwplannen.
- De potentie te onderzoeken van de Volderhof tav: vergroening, toevoegen van functies, toevoeging bouwvolume zonder de cultuurhistorische kwaliteit van het wederopbouwerfgoed aan te tasten. Dit is het moment omdat de inkomsten uit wonen toenemen, inkomsten uit winkels afnemen, de binnenstad als geheel aangepakt wordt waarbij de gemeente de Volderhof niet als prioriteit ziet.
- De gemeente Eindhoven te motiveren om zsm beleid te maken om het bouwen rondom de Volderhof in goede banen te leiden.
- De CRK te tonen welke grenzen ze moet stellen bij het bouwen rondom de Volderhof
- De eigenaren te bewegen om gezamenlijk te investeren binnen de grenzen van de studie-uitkomsten.

Bijkomend positief effect kan zijn dat de gemeente en de eigenaren de Stichting meer als partner gaan zien, behalve natuurlijk als de uitkomsten van de studie zó beperkend zijn dat er om cultuurhistorische redenen niet veel gebouwd kan worden.

De opzet van de studie:

- Actualiseren bestaande 3D model van dit stuk binnen stad.
- Op een rijtje krijgen van het ruimtelijk beleid tav de Volderhof.
- Inventariseren wensen van eigenaren.
- Vrij denken over de potentie van de Volderhof (bijv. verhoogd maaiveld, kleine bedrijvigheid, serieuze vergroening, nieuwe woningtypes, doorbraken naar omliggende straten).
- Onderzoeken bij welke panden uitsluitend op de achterbouwen gebouwd mag worden (vanwege aantasting straatgevels bij optoppen op het originele pand) en waar er meer mogelijk is.
- Voorrang geven aan richtlijnen voor de panden aan de Markt waar grote nieuwe bouwvolumes verwacht worden die met een set back aan de Markt zich stevig manifesteren aan de Volderhof.

De gemeente heeft gemeld dat er geen geld en prioriteit is om een studie te betalen.

Bij bouwplannen die vallen binnen het bestemmingsplan kan de gemeente geen eisen stellen aan opknappen Volderhof, Bij plannen die afwijken van bestemmingsplan zouden zij dat wel kunnen gaan doen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Optoppingen van de oorspronkelijke panden mogen niet zichtbaar zijn vanaf de straat, dus vooral op de achterbouwen.

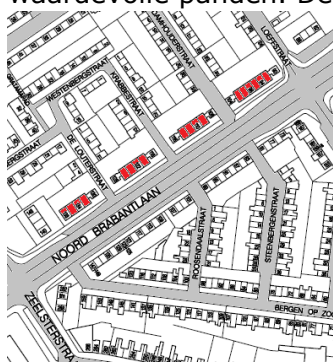
Verdere ontwikkelingen zullen in 2023 worden besproken.

- **Lijst waardevolle panden**

In is er overleg geweest tussen de Stichting en de gemeente.

Het doel was te bezien of er nog panden uit de wederopbouwperiode zijn die mogelijk onderzocht moeten worden om te worden aangewezen als monument of een andere cultuurhistorisch waardering.

De gemeente en de Stichting hadden een lijst opgesteld van waardevolle panden. De lijst is door de Stichting vastgesteld en akkoord bevonden.

Desondanks had de Stichting nog enige aanvullingen:

Onder andere:

- Bushalte van Rietveld
- St Janskerk van Vande Grinten en Heiderijk
- Enkele panden op Strijp T
- Een aantal winkelstrips, zoals H.staetslaan, Cassandraplein, Brucknerplein
- Woningen van Philips aan de Karpendonkse plas uit 1953

- "Brug" Strijp R
- Rechtestraat 54 eo
- Bunker
- Strip aan de kerkstraat tm pand voormalig Van Pierre
- Woningen aan Floralaan west
- Pand met schaaldak op NRE terrein.
- Woningen aan de Noordbrabantlaan.
- Duitse woningen nabij de Oirschotsedijk

Ten aanzien van deze panden is er overleg geweest.

Zij zullen in het onderzoek worden meegenomen.

In 2023 zal de lijst door de Raad worden vastgesteld.

- **Canon40**

Canon40 is een initiatief van het Eindhoven Museum.

In 2022 heeft het Museum de plannen van VONK* over de collectie uit de doeken gedaan.

Zij wil samen met de erfgoedstichtingen verdere invulling aan geven.

Wat gaan ze doen? Ze willen het hebben over de voorlopige tijdlijn die is opgesteld met circa veertig belangrijke momenten uit de geschiedenis van Eindhoven.

De Stichting heeft, in samenwerking met het ACE, de tijdlijn die het museum had uitgezet aangevuld met wederopbouw delen.

Niet alleen het deel bouw- en stedenbouw uit de wederopbouwtijd, maar ook andere maatschappelijke problemen en ontwikkelingen, zoals onderwijs, muziek, spanningen (rode jeugd), onderwijs ed.

Het Museum zal dit verwerken en komen met een aangepaste tijdlijn.

Naast de kerntaken van de Stichting zijn ook andere zaken besproken die speelden in de wederopbouwtijd.

- **Post65**

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft een onderzoek gedaan naar de het erfgoed van de periode na 1965.

Zij werkt aan het uitbreiden van de kennis over de gebouwde omgeving uit de periode 1965-1990, ook wel Post65 genoemd. Zij willen overleg met "Nederland". Zij hebben een overleg georganiseerd waaraan de Stichting heeft deelgenomen. Het blijkt dat er een verschil bestaat in de mening van de kenners en het publiek. De kenners hebben het over kerken en sociale bebouwing, terwijl het publiek vooral winkels en vrijetijdsaccomodaties heeft. Wat ontbreekt zijn de gerenoveerde projecten.

Veel steden hebben al enige voorstellen

gedaan. De vraag is of Eindhoven ook al zover is.

Voor wat betreft Eindhoven hebben de Stichting wederopbouwerfgoed Eindhoven en de Henri van Abbestichting een projectgroep opgericht waarin beide stichtingen zijn vertegenwoordigd.

De projectgroep heeft overleg met de gemeente. Die heeft een Cultuurhistorisch Bureau bereid gevonden in 2023 een grootschalig onderzoek naar Post65 erfgoed uit te voeren.

De gemeente vraagt de projectgroep zoveel mogelijk panden er aan te dragen om te komen tot een inventarisatie lijst.

De inventarisatielijst vormt daarbij de basis. Het bureau zal alle geïnventariseerde gebouwen/complexen onderzoeken. Zij zal zelf het onderzoek naar de bouwvergunningen uitvoeren en de tabel daarop aanvullen.

Inmiddels aangemeld:

- 2 onder een kappers van De Bever uit 1973 aan de Koppele in Vaartbroek
- Duplexwoningen aan de Louis Buelenspad uit 1967
- School aan de Nuenenseweg uit 1985
- Voormalig klooster van de broeders van Breda aan de Nuenenseweg uit 1972
- Kapel aangebouwd aan de Oude Toren in Woensel uit 1977
- St Jansgalerij aan de Grote Berg van Arie van Rangelrooij uit 1990.
- - Begijnhof 25-29 architect ir. A. de Vries, architectenbureau van de Kerkhof en de Vries
- - Oude Stadsgracht 11: architect ir. A. de Vries, architectenbureau van de Kerkhof en de Vries

- **Panden met uitgewassen grindelementen**

Panden met uitgewassen grindelementen leunen tegen de wederopbouw aan. Het is geen wederopbouw. Desondanks heeft de Stichting in 2019 de gemeente gewezen op het belang van deze stroming.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

WTC

Micro-lab

Boschgebouw

Video-lab

In het kader van monumenten van de toekomst heeft de Stichting het project opgepakt inzake het behoud en waardering van panden met uitgewassen grindelementen. Het is zaak dat de gemeente een standpunt daarin bepaalt en de waardering laat beschrijven. De Stichting volgt het "bestaan" van deze gebouwen.

In 2022 is overeengekomen dat wellicht het Boschgebouw, het videolab en het microlab, alle op Strijp-S, behouden blijven.

Nadrukkelijk wordt ook de gebouwen van het WTC aan de Fellenoord onder de aandacht gebracht. In 2022 is gemeld dat de "Vierlander" uit dit project zal worden gesloopt en zal worden vervangen door hoogbouw.

Geen wederopbouw

• Plannen

In Eindhoven zijn er ontwikkelingen in de directe omgeving van wederopbouw

elementen. De Stichting heeft die zaken bekeken. Over het algemeen wordt aan de ontwikkelaar medegedeeld dat de Stichting, omdat het geen wederopbouw betreft, de zienswijze volgt van de Henri van Abbestichting.

Mocht de ontwikkeling nadelig zijn voor het wederopbouwerfgoed in de omgeving heeft zij haar reactie gegeven. Het betreft:

- De Nieuwe Eindhoven aan de Vestdijk,
- Steentjeskerk en Victoriakwartier,

Zij zijn aangemeld ter bespreking.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Zij worden bekeken op het feit of het wederopbouwerfgoed in de omgeving met respect wordt behandeld. Vandaar dat deze ontwikkelingen op dat punt worden gezien.

o **Steentjeskerk**

De huidige eigenaar van de Steentjeskerk aan de St. Antoniusstraat wil de kerk op een manier exploiteren, hetgeen kennelijk op problemen stuit.

Vanuit de gemeente en de erfgoedstichtingen is opgemerkt dat het gebied tussen St. Antoniusstraat en de Vonderweg moet worden opgenomen in de ontwikkeling van het Victoriagebied.

De Henri van Abbestichting volgt deze ontwikkeling. De Stichting Wederopbouw heeft haar zienswijze met hen besproken. Zij volgt het advies van die stichting.

o **De Nieuwe Eindhoven**

Via de Henri van Abbe-stichting zijn voorstellen gestuurd inzake de invulling van het terrein Vestdijk -hoek Raiffaisstraat. Het gaat om 3 ontwerpen. Het naastgelegen pand (voormalig hotel CORSO) is een wederopbouw pand.

De ontwikkelaar vraagt naar de mening van de Erfgoedstichtingen ten aanzien van die 3 ontwerpen.

De Stichting heeft in 2021 de ontwerpen bekeken. De ontwikkelaar heeft een keuze gemaakt, welk ontwerp in de loop van 2021 is aangepast tot tevredenheid van de Stichting.

De Stichting is verder van mening dat het plan past binnen de hoogbouwvisie van de gemeente. Ook vanuit dat aspect kan zij akkoord gaan met het plan.

o **Koebrug**

De Koebrug is aan het einde van zijn technische levensduur. Een brug uit de jaren vóór de oorlog. De bruggen in het Genderpark zijn over het algemeen uit de wederopbouw tijd

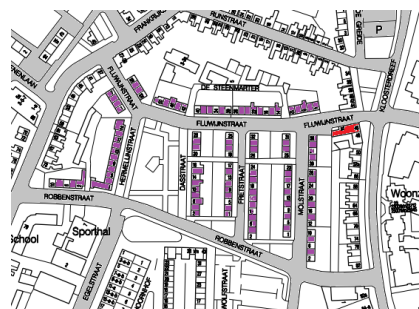
en hebben een speciale architectuur.

Deze voetgangersbrug is in de jaren 70 overgedragen door het Waterschap naar Eindhoven. Er zijn geen bouwkundige gegevens van in het archief. Geschat wordt dat de brug is aangelegd in de tijd dat het kanaal is gegraven, ergens rond de jaren 30.

Uit onderzoek blijkt dat de brug veel betonschade heeft en grootschalig gerenoveerd moet worden. De brug is niet aangewezen als monument en niet apart aangegeven op de culturele waardenkaart. Het

Afwateringskanaal dan weer wel, maar daar liggen een stuk of 10 bruggen overheen uit verschillende bouwjaren en de nieuwste is een jaar of 10 oud (locatie Beemdstraat).

De Stichting is van mening dat de brug kan worden vervangen mits de stijl van de brug wordt gehandhaafd.

o **Kloosterdreef 46**

Plan aan de Kloosterdreef hoek Fluwijnstraat.

Het is geen wederopbouw.

Het plannetje ligt wel tegen een project (paars) uit de wederopbouw tijd.

De Stichting had geen opmerkingen over dit plan.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

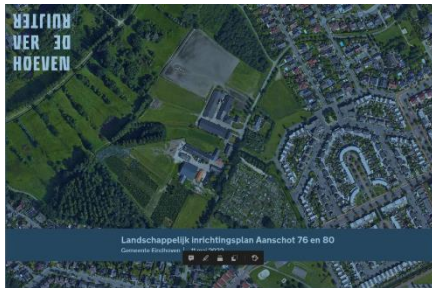
- o **Voormalig Joriscollege**

De Stichting heeft een brief ontvangen van de bewoners van het pand "voormalig Joriscollege" in Den Elzent. Het gaat over de herinrichting van de tuin. Het is geen wederopbouw.

De verzoeker is medegedeeld dat het geen issue is voor de Stichting. Wel is toch even gekeken of hen enige suggesties zou kunnen worden meegegeven.

- o **Aanschot**

Een mail is ingekomen van 2 bewoners van Aanschot. Zij denken na over de

herontwikkeling van hen bedrijven met aanpalende gronden.

n.

De verzoeker is medegedeeld dat het geen issue is voor de Stichting. Wel is toch even gekeken of hen enige suggesties zou kunnen worden meegegeven.

- o **Lodewijk Napoleonplein 21 - ...laan 31.**

De Stichting heeft een plan ontvangen voor de herontwikkeling van het pand Lodewijk

Napoleonplein eo.

Het betreft geen wederopbouw.

Het plan is desondanks in de Stichting besproken.

In het gebied waarin het plan is gelegen is er geen sprake van wederopbouw. Normaliter zou de Stichting geen zienswijze geven.

In dit geval wil de Stichting een algemene indruk geven. Het plan heeft zoveel respect

voor de originele uitstraling, zelfs voor de eengezinswoning-gevel.

- **Van de Valk**

De Stichting is geïnformeerd over de bouw van een conferentiecentrum op het terrein van Hotel Van der Valk aan de Aalsterweg.

Het betreft geen wederopbouw. Niettemin heeft de Stichting een kort overleg gehad met de Henri van Abbestichting.

De Stichting kan zich vinden in de conclusie van die Stichting.

Een mooi ambitieus plan, maar helaas op de verkeerde plek, wat de conferentiefaciliteit aangaat.

Ter inzage

Wekelijks legt de gemeente omgevings- en / of bouw vergunningen en bestemmingsplannen ter inzage. De Stichting vraagt de ter zake doende vergunningen op om te beoordelen of met respect is omgegaan met het wederopbouwerfgoed. Is dat niet het geval overweegt de Stichting tegen de vergunning bezwaar aan te tekenen.

- **Bestemmingsplannen**

De gemeente heeft de Stichting uitgenodigd om de bestemmingsplannen in een voortraject te toetsen aan de kerntaak van de Stichtingen.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

De Stichting Wederopbouw heeft haar zienswijze ingediend voor:

- + Bestemmingsplan RE: 80391 III Oud Woensel 2012 (Visserstraat)
- + Bestemmingsplan VII De Bergen (Grote Berg **11**)
- + "Vooroverleg Lodewijk Napoleonlaan 31"
- + voorontwerpbestemmingsplan III Emmasingelkwadrant-Fellenoord 2013 (TAC-gebouw).
- + Vooroverleg Leenderweg 65B-F (ruimtelijke onderbouwing)

- **Bouwaanvragen/Vergunningen**

De Stichting heeft de volgende bouwplannen die ter inzage lagen getoetst aan de wederopbouwkenmerken en daarover hun zienswijze kenbaar gemaakt.

- + V21/46336: Demer 10
- + V21/46267: Markt 35
- + V21/46458 Demer 21
- + V21/46381: Demer 49
- + V20/43122, Volderhof 15,
- + V21/44784, Hermanus Boexstraat 52t/m 64,
- + V21/44897, Demer 30,
- + V21/44093, Generaal Bothastraat 2,
- + Lichthoven: Realiseren plan EDGE
- + V21/45967 Demer 21
- + V21/45885, Kootwijkstraat 33
- + V21/45883, Elburglaan / Lochemstraat (ongenummerd)
- + V21/45878, Noord Brabantlaan 1 A
- + V21/45487, Jacob Van Maerlantlaan 11
- + V21/46056, Kanaaldijk-Zuid 1
- + V21/46031, Venstraat 30
- + V20/43043, Klokgebouw (ongenummerd)
- + V21/44784, Hermanus Boexstraat 52 t/m 64
- + V21/46090, Wal 11
- + V21/45798, Felix Timmermanslaan 2
- + V21/45841, Markt (ongenummerd)
- + Rachmaninowlaan 2, Christiaan Huygens Lyceum
- + Klooster Poeijerstraat
- + V21/44784, Hermanus Boexstraat 52t/m 64,
- + V21/44897, Demer 30,
- + V21/44093, Generaal Bothastraat 2,
- + Hermanus Boexstraat 16-18, optoppen
- + Demer 49, plaatsen van een schutting.
- + Demer 18, Plaatsen van een steiger.
- + Nieuwstraat 20, optoppen
- + Demer 49, Beschilderen van de schutting
- + Volderhof 27, Bouwen van appartementen.
- + Willemstraat 90, Verbouwen van 4 woningen tot appartementen.
- + Generaal Diermontstraat 37
- + Het betreft verduurzamen van de woningen.
- + Willem Barentzstraat, uitbreiding geen probleem.
- + Hemelrijken 93, Bouw van 15 appartementen
- + Hallenweg 11B, Bouwen van een loods

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- + Kreugelstraat hoek Schootsestraat
het bouwen van appartementen aan de Kreugelstraat.

Bezwaarschriften

De Stichting heeft in 2022 enkele bezwaarschriften ingediend maar na een gesprek met de ontwikkelaar weer ingetrokken.

Correspondentie

De Stichting heeft in 2022 100 brieven en mails ontvangen en verstuurd.

- Ingekomen brieven en belangrijke mails.

Bij de Stichting zijn 40 belangrijke brieven ingekomen.

- Uitgaande brieven en belangrijke mails.

De Stichting heeft in 2022 over wederopbouw onderwerpen met anderen gecorrespondeerd, met brief en of mail:

De belangrijkste brieven:

- V20/41396 Willem Barentzstraat 2x
- Bouwplan Kreugelstraat hoek Schootsestraat 4x
- Bruggen Genderpark 2x
- Viaduct Boschdijk 2x
- Plan Lieven de Keylaan (van Aken)
- Studie "Verdichten Woensel"
- Optoppen Demer e.o. 2x
- Ontwikkeling Rustenburgstraat (FAAM) 2x
- Lijst waardevolle panden (via TEAMS) 2x
- Studie "Verdichten Woensel"
- Leenderweg
- Lodewijk Napoleonlaan
- Stadhuis aan DOOR
- Grote Berg 5-11
- Demer 47 aan de gemeente en architect
- 't Ven aan 'thuis en Faam
- Project Cultuur Eindhoven
- Winkelcentrum Woensel
- Glaslab op Strijp-T
- Demer en Hermanus Boexstraat (beoordelingscriteria en handhaven)
- De Caai
- Evluon
- Generaal Nijnattenstraat 2x
- Paddenstoel aan de Fellenoord
- Stationsplein Gemeente
- Ontwikkeling De Hapert Limbeek
- Jan van Lieshoutstraat naast de Hema Van der Meeren
- Kloosterdreef Scipio
- Ter Veld aan de Castilielaan .Gemeente
- Lorentz Gemeente
- Ontwikkeling De Hapert Limbeek
- VDMA Gemeente
- Wal 15 Gemeente
- Demer 24 Gemeente

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Verslag Wederopbouw Kunst Gemeente
- Planciuslaan Trudo
- Studie Volderhof (15 eigenaren) Eigenaren
- Tongelrese Akkers Gemeente
- Tongelrese Akkers Ballast Nedam
- Boschdijk 525 Trudo 2x
- Humperdicklaan FAAM
- SP inzake Rustenburgstraat SP en SBE
- Hoogstraat 379 Scipio
- Paddenstoel Fellenoord Gemeente 2x
- Zienswijze Bestemmingsplan
 - o 'XI Strijp binnen de Ring 2007 (Cederlaan)' Gemeente
 - o Woensel budr Nijnattenstraat Gemeente 2x
 - o Woensel budr Lievende Keylaan Gemeente 2x
 - o Strijp.bidr Cederlaan Gemeente
 - o Strijp budr Mascagnistraat Gemeente
 - o Stratum budr Schuttersbosch Gemeente.
 - o Bestemmingplan Woensel budr alard Gemeente
 - o Bestemmingsplan Fietspad Gemeente
 - o Bestemmingsplan Tongelre binnen de Ring (school) Gemeente
 - o III Emmasingel/Fellenoord TAC aan de Gemeente
 - o II buitengebied Stratum Eikenburgaan de Gemeente
 - o Bestemmingsplan De Bergen aan Gemeente
 - o Bestemmingsplan IV Binnenstad (Nieuwe Eindhoven) Gemeente
 - o Bestemmingsplan District E Gemeente
 - o
- Gildebuurt Faam
- Sloop de Hapert Woonbedrijf
- Sloop de Hapert Wethouder/gemeente
- Sier Trudo
- Willem van Kesselstraat Woonbedrijf
- Stadhuisplein Raad
- Inzage vergunningen Gemeente
- Bruggen Genderparken Gemeente
- DonBoscostraat studio412
- Vitruviusweg 41 Reuver
- Humperdincklaan Gemeente
- StrijpS fase 4 Gemeente
- Diagnoschtisch Centrum Gemeente
- Collaertpad Gemeente

Bezoeken/Uitnodigingen

De Stichting heeft in 2021 de volgende bezoeken gebracht en de uitnodigingen aangegaan. Verschillende leden hebben daaraan deelgenomen.

Het betreft:

- Begin van de ontwikkeling van de Caai.
- Startbijeenkomst verdichten Woensel
- Rustenburgstraat bij Faam 3x

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Student TU/e interview
- Ontwikkeling Haagdijk. 2x
- Regionaal Historisch Centrum
- RCE inzake Post65 2x
- Overleg DVU 3x
- Overleg Stadhuis: afgezegd
- Overleg optoppen Demer eo
- Generaal Nijnatten Woonbedrijf 6x
- Presentatie Woensel Laride
- Lorentz Casimir Lyceum 2x
- Start bestrating binnenstad. 3x
- Demer 47
- Kreugelstraat/Schootsestraat
- Limbeek
- VDMA 4x
- Gildebuurt 2x
- Limbeek
- Stationsplein 4x
- Volderhof 2x
- Monumenten/gem 2x
- Jan van Lieshoutstr./VdMeeren
- Evoluon 2x
- Canon40
- Kunst/gemeente 2x
- Erfgoedverordening/gemeente 2x
- Uitnodiging van RHC: 2x
- Tongelresche Akkers 2x
- Tongelre binnen de Ring (Tapuitstraat-Meerkollaan)
- De Caai 2x
- Humperdinckstraat
- Boschdijk 525
- Genderdal, Mascagnastraat 2x
- Wal 15 Goevaers 3x
- Milieu 2x
- Vergunningen 2x
- Henri van Abbestichting
- Woonbedrijf- Mensfort
- Wederopbouwgebouwen Gemeente 4x
- Gemeente Wethouders
- StrijpT Goevaers
- Fellenoord/NRE gebouw
- Trudo Marconilaan

Geplande activiteiten 2023

- Beschrijvingen van de wederopbouw wijken voortzetten
- Het beschrijven van de Eindhovense architecten en hun oeuvre.
- Actualiseren van het rapport "Onderzoek gevels Demer-Hermanus Boexstraat" en bewerkstelligen dat dit leidt tot beleid.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

- Beschrijven en het doen van voorstellen voor plaatsen van panden op de monumentenlijst.
- Werkzaamheden met betrekking tot de cultuur historische waardenkaart voortzetten, zoals Rondweg, panden aan de rondweg en scholen beschrijven..
- Het inzien van de ter inzage liggend vergunningen en ontwerp bestemmingsplannen en daarover een zienswijze formuleren.
- De ontwikkelingen met betrekking tot de hoogbouwvisie, de omgevingsvisie en het verdichten van Eindhoven volgen.
- Projecten:
 - Studie; Verdichten wederopbouwwijken
 - Studie: Optoppen Demer
 - Verduurzamen: Richtlijnen wederopbouwpanen.
 - Handhavingsvoorstel: Demer/Hermanus Boexstraat.
 - Project Post65
- De site actueel houden

Vaststelling

Het jaarverslag is vastgesteld op

Eindhoven

ir. H. van Helmond, voorzitter

Ing.H.G.F.E. van Buul, secretaris.

STICHTING BESCHERMING WEDEROPBOUWERFGOED EINDHOVEN

Financieel verslag 2022